

Speciální
olympiáda
Česká republika

APLIKOVANÉ POHYBOVÉ AKTIVITY V TEORII A PRAXI

2021 / ROČNÍK 12 / ČÍSLO 2

Editorial

Zdravím všechny čtenáře!

V rámci tohoto editoriale bychom mohli uzavřít rok 2021 slovy: „Tak pořád víme, že nevíme nic.“ Covid se nám zvolna proměňuje na Omicron a já bych mohl předstírat pohledem do křišťálové koule, že vidím do budoucna a vše se v dobré promění. Já totiž vůbec nevím, co se v co promění, ale vidím, v co se měním já. Takřka celý svůj profesní život stále něco plánuji, honím budoucnost a pak se vždy obracím do minulosti, jak se vlastně všechno povedlo nebo nepovedlo. Díky tomu všemu, čemu jsme vystaveni v posledních dvou letech, si však intenzivněji uvědomuji přítomnost. Tak nějak mám stále lepší pocit z toho, že svítí slunce. Vlastně mě překvapuje, že mám radost i z toho, když nesvítí, protože to znamená, že brzy svítit zase bude. Když sněží, mám radost, že si půjdeme užívat sněhu, a když nesněží, mám radost, že si půjdu zaběhat nebo se projet na kole. Když je teplo, mám radost, že brzy pokvetou první jarní kytky, a když je zima, tak mám radost, že si dám čaj s rumem. Vlastně jsem začal méně plánovat a více si užívat dnešního dne. Stále jsem plný nápadů, vízí a plánů, ale tak nějak už na nich nelpím. Přeji nám všem, aby si každý z nás našel něco dobrého (záměrně se vyhýbám slovu „pozitivního“). A víte co, zkuste si pustit Imagine a dejte svůj osobní význam slovům této písně. Bojím se, že to budeme všichni v roce 2022 potřebovat.

Mgr. Ondřej Ješina, Ph.D.

S přáním mnoha sil ke zvládnání výzev, které k nám budou v roce 2022 přicházet, a dostatku času na rodinu, blízké a přátele.

Mgr. Julie Wittmannová, Ph.D.
(šéfredaktorka časopisu)

PRAXE

- **Osobnost v oblasti APA** (redaktorka rubriky Julie Wittmannová)
Jana Draslarová šla „Vlastní cestou...“ 2
kolegové a kolegyně z Vlastní cestou
Střelec Jakub Kosek 3
Markéta Hajduková
Rozhovor s florbalovým trenérem Robertem Novákem 4
Nikola Krbcová, Petra Petrášková, Markéta Prontekerová

- **Informace z vysokých škol** (redaktorka rubriky Julie Wittmannová)
Informace z Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci 6
Martin Višňa, Markéta Hajduková, Tomáš Kocych, Julie Wittmannová, Alena Krejčí
Informace z Fakulty tělesné výchovy a sportu UK v Praze 12
Ilona Pavlová, Klára Daďová, Jitka Vařeková, Markéta Křivánková, Pavlína Nováková
Informace z Fakulty sportovních studií MU v Brně 15
Andrea Martincová, Petr Stiller, Alena Skotáková
Informace z VŠ Palestra 16
Markéta Švamberg Šauerová, Tomáš Mirovský
Informace z Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni 18
Jaromír Votík, Luboš Charvát, Věra Knappová

- **Informace o projektech** (redaktorka rubriky Julie Wittmannová)
Projekt Dny bez bariér – 1. zimní česko-rakouské hry handicapované mládeže Emil Open 20
Hana Válková

- **Jak na to** (redaktor rubriky Tomáš Vyhlídal)
Floor aerobik pro nevidomé – cvičíme doma 22
Pavla Kovaříková

- **APA v praxi** (redaktor rubriky Tomáš Vyhlídal)
Jdeme Autistům Naproti – i s využitím pohybových aktivit 24
Michal Šmíd
ČSMPS připravuje v České republice Mistrovství světa pro sportovce s Downovým syndromem 25
Lucie Francová
Crossfit pro osoby s postižením 27
Eliška Vodáková, Stanislav Kupčák

TEORIE

- **Recenzovaná sekce**
Satisfaction of parents of children with a disability with inclusion in physical education 30
Chipo Malambo, Klára Daďová
Doporučení pohybové aktivity u dětí a adolescentů s onkologickým onemocněním 40
Lucie Šlégrová, Tomáš Vyhlídal

Redakční rada: Mgr. Julie Wittmannová, Ph.D. (šéfredaktor, FTK UP v Olomouci), Mgr. Ondřej Ješina, Ph.D. (zástupce šéfredaktora, FTK UP v Olomouci), doc. PaedDr. Ladislav Bláha, Ph.D. (PedF UJEP Ústí nad Labem), prof. Mgr. Martin Kudláček, Ph.D. (FTK UP v Olomouci), Mgr. Věra Knappová, Ph.D. (ZCU v Plzni), doc. PaedDr. Jitka Kopřivová, CSc. (FSpS MU Brno), prof. PaedDr. Milada Krejčí, CSc. (VŠTVS Palestra v Praze), prof. PhDr. Jela Labudová, CSc. (FTVŠ UK Bratislava, Slovensko), Mgr. Iva Obrušniková, Ph.D. (University of Delaware, USA), Mgr. Svatava Panská (FTK UP v Olomouci), prof. PhDr. Hana Válková, CSc. (FSpS MU Brno), PhDr. Jitka Vařeková, Ph.D. (FTVS KU v Praze), Mgr. Tomáš Vyhlídal (FTK UP v Olomouci), doc. PhDr. Markéta Švamberg Šauerová, Ph.D. (VŠTVS Palestra v Praze). Za jazykovou a stylistickou správnost článků zodpovídají autoři. Foto na obálce: Národní turnaj v bocce ČHSO, sportovkyně Ivana Gálová, SK Ježci Jihlava (archiv ČHSO). Vyšla a vytiskla Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc, www.upol.cz/vup, e-mail: vup@upol.cz. K vydání připravila Fakulta tělesné kultury UP v Olomouci ve spolupráci s Českou asociací aplikovaných pohybových aktivit (ČAAPA). Olomouc 2021. Vychází dvakrát ročně. Časopis je od r. 2011 registrován v databázi EBSCO. ISSN 1804-4204 (print). ISSN 1804-4220 (on-line). Reg. č. MK ČR E 19549.

Osobnost v oblasti APA*(redaktorka Julie Wittmannová)***Jana Draslarová šla „Vlastní cestou...“**

V dubnu loňského roku (22. 4. 2021) náš fyzický svět navždy opustila spoluzakladatelka neziskové organizace Vlastní cestou Jana Draslarová. Jana byla neuvěřitelná žena, která protkala svůj život láskou, radostí, porozuměním, inspirací, sebekognáním, pomocí, ale i smutkem a frustrací, když se něco nedařilo nebo když jí do plánů „házely vidle“ její zdravotní potíže.

Jana byla neuvěřitelný člověk. Částečně víla obléknutá do barevných růžovofialových šatů, která tančí, vnímá okolí a propojuje nepropojitelné. Částečně byla ale i rocková rebelka s koženou bundou, tvrdohlavostí býka a hroší kůží, kterou si během svého mládí vybudovala. Její srdce neznalo limity. Její energie zářila skrze její oblečení a úsměv do celého okolí. Její pomoc měnila životy a osudy lidí kolem ní.

Od založení organizace Vlastní cestou v roce 2002 byla její jednatelkou a administrativní silou. Organizace pomáhala lidem s různým handicapem, vozíčkářům, lidem s mentálním

i zrakovým postižením. Jana pracovala s klienty, spravovala webové stránky, zařizovala asistenci klientům, vymýšlela benefiční a osvětové akce, organizovala módní přehlídky a sháněla sponzory a partnery pro fungování celé neziskovky. Chodila plavat s klienty v rámci kurzu pro lidi s mentálním a zrakovým znevýhodněním, který organizovala a starala se o jeho chod. Počet lidí, kterým organizace Vlastní cestou díky ní pomohla nebo do jejichž životů vstoupila, bychom těžko spočítali. Někdy to nebylo jednoduché, ale Janin pohled na věc naplňoval všechny kolem ní optimismem. Jana chtěla ve svém životě pomáhat a to se jí dařilo až do konce.

Vzpomeňte si a oslavte Janin život s úsměvem na rtech spolu s námi.

Děkujeme!

kolegové a kolegyně z Vlastní cestou

Střelec Jakub Kosek

Para střelce Jakuba Koska vyzpovídala Markéta Hajduková

■ Co tě přivedlo ke střelbě na vozíku?

V roce 2015 přišel úraz, který mě posadil trvale na vozík, byla to velká pecka. Všechno se tenkrát zdálo jako sen, nevíte, co bude dál. Snažil jsem se od začátku všechno brát tak, jak to je, a jednoduše řečeno „hrát s kartama, co máš v ruce“.

Netrvalo dlouho a začal jsem zjišťovat, co bych teda mohl na vozíku dělat – myslím tím nějaký koníček nebo sport. Před úrazem jsem byl voják, a tak jsem začal zkoušet sportovní střelbu, která mě nikdy před tím ani trochu nezajímala...☺ Chytl mě to a dovedlo až na paralympiádu.

■ Jak těžké pro tebe bylo začít se sportem po úrazu?

Ta cesta nebyla nijak dramatická, spíš bych řekl, že to bylo v pohodě. Jak jsem už říkal, byl jsem voják a v armádě jsem mimo jiné dělal instruktora střelby – tím pádem bylo o výběr sportu postaráno...☺ Navíc můj soused, dnes už můžu říct kamarád, se střelbě hendikepovaných už nějakou dobu věnoval, takže jsem měl informace z první ruky.

Taky jsem měl štěstí, že jsem se v Kladruzech potkal s Petrou Skopcovou, která tam je na pozici „sportáka“. Ta mě trochu nakopla a začali jsme střílet ze vzduchovky už při prvním pobytu v Kladruzech.

Obecně se dá říct, že začít sportovat na vozíku není zase takový problém, v republice je spousta organizací, které vám pomůžou (u mě to bylo Paraple). Spíš nastává problém, když se začne celá situace překlápět z rekreačního do soutěžního a pak do profesionálního sportu. To pak začnou přicházet problémy, zjistíte, kolik stojí výjezd na takový mezinárodní závod nebo dokonce na světový pohár. Začnete řešit finance, čas a vůbec vám na prvním takovém závodě dojde, že ti ostatní, a abych byl „fér ne úplně všichni“, hrají úplně jinou ligu. Spousta států z celého světa je prostě ve sportu hendikepovaných o dost dál než my v České republice.

■ Jaké jsou tvoje největší úspěchy a jaký máš sportovní cíl?

Za svůj největší úspěch zatím považuji účast na Paralympiádě TOKIO 2020, další, na co jsem hrdý, jsou medaile z mezinárodních závodů a medaile ze světových pohárů, které se sem tam podaří urvat. V rámci tuzemských závodů jsem několikanásobný držitel titulu Mistr České Republiky.

■ Ať to trošku odlehčíme, máš nějakou, řekněme vtipnou, příhodu se střelbou?

No, kdyby se u střelby stalo něco nestandardního, tak by to asi nekončilo „veselou historkou z natáčení“. Jsem moc rád, že jsem měl doposud takové štěstí a nebyl součástí něčeho takového.

■ **Co nebo kdo tě nejvíc ve tvé kariéře i v osobním životě motivuje?**

Na to se těžko odpovídá, ale určitě mám své vzory, jak životní, tak sportovní.

■ **Myslíš, že hendikepovaní sportovci mají dostatečnou podporu ze strany státu?**

Jak už jsem to trochu nakouzl, celá situace je docela složitá a není to nic moc. Zkusím to trochu vysvětlit na tom, co znám já. Ve chvíli, kdy jezdíte „okolo komína“, tak je to docela v pohodě – jste v nějakém klubu, který je buď přímo zaměřený na hendikepované, nebo vás prostě přijmou někam jinam. Těžkosti začínají, když se vaše výkonnost zlepší, tak že začnete řešit výjezdy ven. Málokterý klub to má tak, že je schopný vás finančně vykrýt. Sice dnes existuje systém financování od Národní sportovní agentury, ale do tohoto programu se můžete zařadit, až začnete dokládat výsledky z mezinárodních závodů – trochu začarovaný kruh, co?☺ Já měl štěstí a podmínky, které jsou stanovené, se mi podařilo splnit už na druhém závodě, takže jsme financování s klubem, Národní sportovní agenturou a s dotačním programem olomouckého kraje vždycky nějak zvládli a na mezinárodní výjezdy jsem si nemusel půjčovat peníze, tak jak to museli udělat někteří moji kamarádi.

■ **Jak to vidíš do budoucna s profesionalizací střelby tělesně postižených osob?**

O profesionalizaci para sportu se mluví, co jsem se tomu začal věnovat (od roku 2015). Bylo by to potřeba, tak abychom byli schopni konkurovat zbytku světa. Spousta států začíná brát para sport vážně a profesionalizuje. Je to vidět i na výsledcích – to, co před pěti lety stačilo na bednu, je dnes někde okolo desátého místa.

Myslím, že se teď situace trochu posunula tím, že vznikli „gestoři sportu“. To v praxi znamená, že se sporty nebudou dělit podle vady, ale podle druhu sportu. Pro mě je to krok, který nás přiblíží ke svazům „zdravých“. Myslím, že, jednoduše řečeno, lidé, co dosáhnou v para sportu nějaké výkonnosti, by si zasloužili mít možnost se posunout dál.

■ **Co tě v nejbližší době čeká za soutěže a jak se připravuješ?**

Teď se připravuji na mistrovství Evropy vzduchových zbraní do Norska a pak se pomalu rozjede sezóna. Letos nás čekají závody v České republice, ale i pár mezinárodních závodů světového poháru po Evropě a mistrovství světa ve Spojených arabských emirátech. Snad nám to už nebude kazit situace kolem covid, tak jak to bylo poslední dvě sezóny, včetně paralympiády. ■

Markéta Hajduková

Rozhovor s florbalovým trenérem Robertem Novákem

Robert Novák (1983) je florbalový trenér, který v předškolním věku utrpěl nehodu na vojenském letišti, což mu do života vneslo těžkou kombinovanou sluchovou vadu. Má 99% ztrátu sluchu, a to na pravém i levém uchu.

■ **Jaké bylo se s takovou skutečností smířit?**

První půlrok byl opravdu boj. Postupem času jsem se s tím smířil, protože, jak se říká, „život jde dál“. Teď už svůj handicap za handicap nepovažuji. Má samozřejmě své nevýhody, ale i výhody, a to například v tom, že mám klidný spánek a nic mě při něm neruší.

■ **Věnoval jsi se vždy pouze florbalu, nebo jsi figuroval i v jiném sportu?**

Se sportem jsem začínal cca v 5–6 letech, a to s hokejem a tenisem. Na Slovensku v Piešťanech (odkud pocházím) jsem měl pro tyto sporty skvělé sportovní zázemí. K florbalu mě v roce 1997 při-

vedl spolužák, protože věděl, že hraju hokej. Do té doby jsem florbal vůbec neznal, byl to velmi „mladý“ sport. Hned jsem si ho ale oblíbil. Byl jsem sportovně aktivní student, takže jsem potom hrál závodně florbal a tenis.

■ **Vnímáš kvůli postižení nějaké omezení ve sportu a v běžném životě?**

Obecně vnímám veliký rozdíl, ale je to určitě individuální a každý sportovec to má jinak. Ve sportu se omezený necítím, a to hlavně díky svému perifernímu vidění. Naučil jsem se používat oči skrze tuto výhodu a to mi významně pomohlo v mé florbalové kariéře mezi slyšícími. Nemusel jsem se

na hřišti bát, že neuslyším křik spoluhráče nebo trenéra, protože jsem to zaznamenal skrze zrak nebo myšlení, které je kromě fyzické síly a technických dovedností důležitou zbraní v taktických sportech, kterým florbal je.

V běžném životě je nutná mnohem větší koncentrace, a to jak ve škole, tak v práci. Člověk musí mít větší přehled o tom, co se kde děje, hlavně při komunikaci a odezírání.

■ **Přemýšlel jsi někdy nad tím, že bys musel kvůli svému postizení se sportem skončit?**

Ani ne. Když jsem se sporty končil, vždy jsem věděl, že už mám dost a nechal jsem toho. S trénováním však nadále pokračuji.

■ **Jaká je komunikace při tréninku?**

Nejtěžší je orientovat se ve skupině, když mluví třeba tři najednou. Ale hráči/ky mají pochopení, a tak se se mnou snaží komunikovat individuálně. Důležitá je artikulace a případná improvizace.

■ **Ovládáš znakový jazyk?**

Něco málo umím.

■ **Jak si podle tebe v dnešní době florbal neslyšících vede?**

Na začátku roku 2014 si v ČR florbal založili sami neslyšící, díky čemuž vznikla Česká federace florbalu neslyšících a s ní i kluby, jako je 1. PSKN Praha, SKN Plzeň, Horse Ostrava, Snakes Brno,

Kohouti Zlín. O rok později se začal hrát i florbal neslyšících žen. V dnešní době už florbal neslyšících několik let neexistuje, čemuž vdčíme hlavně vedení českého florbalu neslyšících.

■ **Co myslíš, že by pomohlo, aby se florbal neslyšících obnovil a dále rozvíjel?**

To je těžké. Pomohla by pouze vůle a motivace neslyšících hráčů se k florbalu vrátit, ale ta je podle průzkumů malá. Spousta z nich totiž nemá k florbalu tak silný vztah.

Mělo by se postavit nové vedení, ideálně to, které bylo před vedením, které způsobilo zánik florbalu. Určitě by neškodila podpora ze strany Českého florbalu.

■ **Na závěr by nás zajímalo, jaký je tvůj životní cíl. Jak osobní, tak trenérský.**

Můj životní cíl vůbec nespočívá ve splnění všeho, co si přeji. Spočívá ve vychutnávání si chvil, kterými krok po kroku za určitými cíli jdu. Ať už jsou to cíle menší či větší. Určitě je to ale naplnění života láskou...

Trenérský cíl je vždy spíš týmový než osobní. Společně s týmem si stanovíme cíle, plán a poté se snažíme udržet na správné cestě, abychom daných cílů dosáhli. ■

Nikola Krbcová, Petra Petrášková, Markéta Prontekerová, studentky 1. ročníku bakalářského studia Aplikované TV a sportu osob se specifickými potřebami na UK FTVS

Informace z vysokých škol (redaktorka Julie Wittmannová)

Informace z Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci

Plavci virtuálně doplávali do Hradiště a podpořili tak Centrum APA

Zajímavou pohybovou výzvu připravilo na konci loňského roku Aplikační centrum BALUO Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci společně se spolkem Swimming With Tech. Díky technologii Swimtag, která se v aplikačním centru využívá k monitoringu pohybové aktivity u plavců, si mohli milovníci plavání virtuálně zaplavat v řece Moravě a zároveň tak podpořit naše Centrum APA, které je tu pro sportovce s nějakým druhem zdravotního postižení či znevýhodnění.

Cílem bylo uplavat v bazénu aplikačního centra 75 kilometrů z Olomouce do Uherského Hradiště, přičemž se výkony jednotlivých sportovců sčítaly a přibývaly na mapě po virtuálním toku řeky Moravy. Stanovenou vzdálenost zvládli plavci společnými silami uplavat za 16 dní.

Zapojit se přitom bylo snadné. Stačilo, aby plavci dorazili do Aplikačního centra BALUO, na recepci oznámili svou účast ve výzvě a vybrali si fakultu či pracoviště UP, které chtějí reprezentovat. Po zaplacení vstupného, kterým přispěli na podporu Centra APA, obdrželi náramek Swimtag, se kterým pak již zamířili do bazénu. Po odplavání každý sportovec obdržel certifikát stvrzující jeho účast ve výzvě.

„Iniciativy Aplikačního centra BALUO si vážíme a všem, kteří se rozhodli do výzvy zapojit a svým oblíbeným koníčkem nás, respektive handicapované sportovce, podpořit, velmi děkujeme,“ vzkázal plavcům Ondřej Ješina z Centra APA.

■
Martin Višňa

Newsletter projektu RPVOK – druhá polovina roku 2021 a výhledy do roku 2022

Je to zvláštní, ale přes všechny těžkosti, se kterými jsme se museli v naší práci kvůli epidemickým opatřením potýkat, ten čas poměrně rychle uběhl a právě otevříté teprve druhý newsletter projektu Rovně příležitosti ve vzdělávání v Olomouckém kraji, ve kterém si shrneme, co zásadního se nám v uplynulých měsících povedlo, a prozradíme něco málo i z našich plánovaných aktivit. Pojdme na to.

Proměna webu

První newsletter jsme končili zmínkou o tom, že chystáme proměnu našich webových portálů. K tomu průběžně dochází, jak lze vidět například na www.ikap.cz – webu projektu na implementaci Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje. Na těchto stránkách již byly úpravy provedeny a najdete tu přehlednou prezentaci naše-

ho projektu včetně příkladů aktivit, materiálů ke stažení nebo nezbytných kontaktů. Inovační nyní čeká web Pedagogicko-psychologické poradny a Speciálněpedagogického centra Olomouckého kraje, které s námi na projektu spolupracují. A v neposlední řadě připravujeme kompletní proměnu našich vlastních stránek www.apa.upol.cz a webu České asociace aplikovaných pohybových aktivit.

Vzděláváme...

V době přísných protiepidemických opatření, která prakticky neumožňovala realizaci školní tělesné výchovy, jsme se soustředili na podporu a vzdělávání především přes obrazovky počítačů prostřednictvím webinářů. Když to ale situace umožnila, začali jsme se s učiteli, pedagogy volného času a dalšími pracovníky spolupracujících škol a zařízení setkávat na face to face, tedy česky osobně. Ještě

před letními prázdninami jsme tak přichystali například v DDM Kojetín seminář věnovaný koloběžkám a dalším cyklo pomůckám v inkluzivním vzdělávání, v DDM Olomouc zase praktické setkání na téma žáků s poruchami pozornosti a hyperaktivitou se zaměřením na táborovou činnost a třeba v SVČ Duha v Jeseníku jsme se na semináři věnovali problematice letních pobytových akcí s účastí dětí s různými zdravotními znevýhodněními. S novým školním rokem jsme v seminářích pokračovali. Školili jsme například pedagogy z mateřských škol, na které se chceme ještě více zaměřit, věnovali jsme se ale třeba i aktivitám, jako je žonglování nebo woudink, a jejich možnému využití v hodinách tělesné výchovy. A protože se věnujeme inkluzivnímu vzdělávání obecně, je třeba zmínit i uspořádané semináře o alternativních a augmentativních formách komunikace se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, které se setkaly s velkým zájmem. Připravil je pro nás Jaromír Maštališ z Pedagogické fakulty UP. Zřejmě organizačně nejnáročnější, zároveň ale asi i nejzajímavější pro účastníky byl lednový seminář věnovaný novým trendům v lyžování s dětmi se zdravotním postižením ve ski areálu Kareš v Loučné nad Desnou. Zaměřili jsme ho hlavně na lyžování žáků se zrakovým a tělesným postižením. Tohoto semináře se zúčastnilo přes 30 zájemců. Pozoruhodná byla také například akce nazvaná Ambasáda pohybu na Střední průmyslové škole v Jeseníku, kde se tři desítky zástupců základních a středních škol dozvěděly spoustu informací a zajímavostí týkajících se pohybové gramotnosti a podpory zdraví na školách a mohly si prakticky i některé aplikované pohybové aktivity vyzkoušet. Na téže škole jsme prezentovali naši činnost i v rámci dne otevřených dveří, jak se můžete podívat v reportáži na našem YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=mNDOGIBgF6k>. Nutno zmínit, že na realizovaných seminářích bychom se neobešli vedle „našich interních sil“ bez externích lektorů, kterým tímto děkujeme. Jste skvělí! Speciálně pak musíme zmínit Lenku Fasnerovou z Centra pohybu Olomouc, která je z našich lektorů aktuálně neaktivnější a neúnavně se věnuje i různým zdravotně orientovaným cvičením, která jsou po covidové době bez tělocviku více než žádaná. A ještě jedna poznámka k seminářům – podařilo se nám na bázi seminářů navázat

poměrně intenzivní spolupráci se Střední pedagogickou školou v Přerově a věříme, že ji brzy s naší mateřskou Fakultou tělesné kultury UP povýšíme smlouvou o fakultní škole.

Konzultanti APA vyrazili do terénu

Jakmile to covidová situace dovolila, začali vyjíždět do terénu také naši konzultanti APA, kteří se kvůli protiepidemickým opatřením mohli své práci do loňského května věnovat především elektronicky nebo formou setkání s pedagogickými pracovníky. Ještě před koncem minulého školního roku nicméně stihli provést několik rediagnostik nebo nových diagnostik pro vypracování individuálních vzdělávacích plánů nebo plánů pedagogické podpory, v tomto pokračovali i se začátkem aktuálního školního roku. V říjnu pak konzultanti mohli zahájit individuální terénní práci na školách, která je stále intenzivnější s tím, jak jsou odvolávána proticovidová opatření a odezívá strach z nákazy a školy se otevírají i lidem zvenčí. V současnosti naši konzultanti APA vedou v evidenci více než 90 podporovaných žáků.

Metodická podpora

Pro potřeby metodické podpory pedagogů v inkluzivním vzdělávání vydáváme nejen časopis APA v teorii a praxi, ale i elektronický měsíčník *Letem světem APAnetem*, kde prezentujeme nejen naši činnost, ale také upozorňujeme na akce či zajímavosti externích organizací. Jeho archiv najdete zde. <https://apa.upol.cz/archiv-letem-svetem-apanetem#projekt>.

Setkání a evaluace projektů

Z iniciativy náměstka Olomouckého kraje pro školství Aleše Jakubce se setkáváme s kolegy z projektu IKAPOK II, cílem těchto setkání je vzájemná spolupráce a koordinace aktivit obou projektů implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání. Zároveň se také hodnotí dosavadní projektové činnosti a připravují projekty pro další období implementačního krajského plánu, ve kterém bychom rádi byli součástí a mohli pokračovat v naší práci na území Olomouckého kraje.

Nové pomůcky: horský křižník a kartski

Stále pracujeme na rozšiřování naší palety sportovně-kompenzačních pomůcek, které využíváme na vzdělávacích akcích a pro

podporu inkluzivních pohybových programů na školách. Jednou z nejvýznamnějších investic bylo pořízení tzv. horského křižníku, speciálního outdoorového vozítka pro žáky s nejtěžším tělesným postižením, kteří tak mohou být zapojováni do školních výletů nebo škol v přírodě. Druhou významnou investicí jsou kartski, které můžeme nově využívat pro potřeby lyžování žáků s nejtěžším či kombinovaným postižením.

Za zmínku také stojí to, že došlo k převodu pomůcek a materiálu pořízených v rámci projektu IKAP1 v hodnotě asi milion korun pro potřeby našeho aktuálního projektu.

Dny na monoski

Po loňské covidové pauze se opět pořádá osvětová akce Dny na monoski, která seznamuje s lyžováním osob se zdravotním postižením. Celkem uspořádáme pět monoski dnů, z toho dva v Olomouckém kraji za podpory našeho projektu – ve ski areálu Kraličák u Starého Města (pod Kralickým Sněžníkem) a v Hrubé Vodě u Olomouce.

Co bude?

Na závěr se ještě pojdme podívat, co nás – vás v nejbližší době čeká. Samozřejmě neustaneme v našich vzdělávacích aktivitách, ať už na podporu školní inkluzivní tělesné výchovy nebo volnočasových aktivit. Připravujeme mimo jiné semináře zaměřené na zdravotně kompenzační cviky při ortopedických vadách nebo inkluzivní tance, tématem několika interních seminářů bude problematika žáků s poruchou autistického spektra ve vztahu k inkluzivní tělesné výchově.

Na půlku května chystáme vzdělávací sportovní den na ZŠ Vodní v Mohelnici, kde bychom chtěli pedagogům i žákům představit pohybové aktivity vhodné pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

V červnu se zapojíme do projektu *Jé, co to je?*, osvětové propagační jízdy několika handbikerů, kteří se rozhodli projet Českou republiku a upozornit zejména lidi po úrazu, že úrazem život zdaleka nekončí. Součástí jízdy bude několik happeningů napříč republikou a jeden z nich se uskuteční právě u naší Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci, a sice 27. června. Více informací k tomuto počínu najdete zde. <http://www.jecotoje.cz/>. ■

Martin Višňa

Nová videa seznamují s aktivitami Centra APA

Pracovníci centra, které vzniklo při katedře APA na fakultě tělesné kultury již v roce 2007 a v současnosti je mimo jiné metodickým pracovištěm pro Regionální centrum APA Olomouckého kraje, již dříve uvedli, že chtějí učinit z olomouckého regionu vlnkovou loď v inkluzivní tělesné výchově a zájmovém vzdělávání v ČR. Nová videa, jejichž vznik finančně zaštilil Olomoucký kraj, jsou jedním z kroků k naplnění této ambice.

„Jedním z našich cílů je podpořit vznik obdobných regionálních center APA, která by rozvíjela svoji vlastní činnost v jednotlivých krajích ČR. Zároveň bychom rádi, kdyby se podařilo zahrnout konzultanty APA do zákona o pedagogických pracovnících a mohli jsme se spolupodílet na aktualizaci standardů vzdělávání asistentů pedagoga, speciálních pedagogů či pohybově zaměřených lektorů a instruktorů. Rádi bychom také znovuobnovili epidemii covidu-19 pozastavené jednání o inovaci systému uvolňování žáků z tělesné výchovy,“ řekl Ondřej Ješina z Centra APA.

Činnost Centra aplikovaných pohybových aktivit (APA) Fakulty tělesné kultury UP a také jeho zakotvení v systému poradenských služeb Olomouckého kraje přibližují nová videa, která centrum zveřejnilo na svém YouTube kanálu. Záznam diskuzního setkání s odborníky z praxe a krátký dokument Společně v akci mají inspirovat i ostatní kraje.

Zmínil při tom i některá z témat, která probírá s hosty zaznamenané diskuze. Mezi nimi byl například ředitel Pedagogicko-psychologické poradny a Speciálněpedagogického centra Olomouckého kraje Lubomír Schneider, ředitelka Domu dětí a mládeže Kojetín Jana Hrušáková nebo zakladatel Centra APA a garant studia APA na FTK UP Martin Kudláček.

Kromě toho konzultanti APA ve videích prezentují některé z nabízených aktivit, jako je například kroužek inkluzivního plavání nebo všeobecná sportovní příprava. V dokumentu se pak objevují například i záběry z uskutečněných Expedic PřesBar nebo různých programů pro děti i dospělé se zdravotním postižením či znevýhodněním a nechybí ani

informace o centrem provozované půjčovně sportovní-kompenzačních pomůcek.

Videa jsou ke zhlédnutí na YouTube kanálu Centra APA zde: <https://1url.cz/>.

Martin Višňa

Strípky z konzultantské činnosti

Konzultanti APA se v rámci své práce zaměřují na poradenskou a konzultační činnost. Jsou nápomocni při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu pro tělesnou výchovu (TV) pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), ale i při dalších pohybových programech na školách (kurzy, výlety, exkurze). Také zajišťují asistence pro žáka se SVP na výcvikových kurzech (lyžařské kurzy, výlety, školy v přírodě apod.) a v TV a zaškolují pedagogické pracovníky podílející se na integraci žáka se SVP do TV.

Konzultantka Eliška Vodáková

Mgr. Eliška Vodáková má na starosti mateřské a základní školy v oblasti Litovle a města Olomouc. Dne 6. 12. 2021 proběhl pod jejím vedením na International School v Olomouci peer tutoringový program zaměřený na zrakové a tělesné postižení. Programu se zúčastnili žáci všech ročníků, ale i pedagogové a asistenti pedagoga. Celkem během celého dopoledne absolvovalo program přibližně 80 žáků a studentů. Ti si mohli vyzkoušet jak štafetové hry na sportovním vozíku, tak basketbal na vozíku či dopomoc u žáků se zrakovým postižením.

V prosinci Eliška uskutečnila v ZŠ Horka nad Moravou ukázkový program pro tělesnou výchovu se zaměřením na cílové hry. Mimo tyto ukázkové hodiny se zaměřuje na plavání žáků se SVP a realizuje plavecký výcvik pro děti s PAS a tělesným postižením.

Konzultantka Markéta Hajduková

Mgr. Markéta Hajduková má na starosti mateřské a základní školy na Prostějovsku a část města Olomouc. V podzimních měsících 2021 uskutečnila několik peer tutoringových hodin.

Ve spolupráci s kolegou Adamem Jarmarem navštívili základní školu Palackého v Prostějově, kde pro

žáky šestých ročníků připravili ukázkový program se zaměřením na tělesné a zrakové postižení. Pohybové aktivity měly za cíl seznámit žáky s možností sportovních aktivit osob se zdravotním postižením v praxi. Soutěžní aktivity byly zaměřeny i na týmovou spolupráci a komunikaci. Žáci si vyzkoušeli např. navigování nevidomého spolužáka skrze překážkovou dráhu nebo basketbal na vozíku.

Také na základní škole v Laškově proběhl ukázkový program zaměřený na zrakové a tělesné postižení. Programu se zúčastnili žáci všech ročníků a jejich pedagogové. V prosinci ve spolupráci s kolegyní Eliškou Vodákovou uskutečnily program i pro žáky prvních ročníků na základní škole ve Slavoníně. I zde byly hodiny TV zaměřeny na seznámení s různými tělesnými handicapami a zapojení dětí se SVP do běžné výuky tělesné výchovy.

Tyto netradiční hodiny TV jsou pro žáky velkým zpestřením, seznámí se s novými pomůckami, vyzkouší nové hry a někdy se i pořádně zapotí. Během těchto zábavných hodin plných pohybu se konzultanti zaměřují na všeobecný pohybový rozvoj dětí a nové teoretické i praktické informace pro pedagogy a asistenty, kteří s dětmi se SVP pracují. ■

Za konzultanty APA Markéta Hajduková

Olomoucký kraj má svou ambasádu pohybu

Podporou pedagogů v aplikaci pohybových aktivit žáků se SVP i žáků obecně se v rámci probíhajícího projektu Rovné příležitosti ve vzdělávání v Olomouckém kraji (RPV OK) zabývá Regionální centrum aplikovaných pohybových aktivit pro Olomoucký kraj (RC APA). Síť konzultantů, vytvořená v rámci předcházejícího projektu Implementace krajského akčního plánu (IKAP) v letech 2017–2020, rozšiřuje odbornost pedagogických pracovníků a realizuje odborné intervence v oblasti školních i mimoškolních pohybových aktivit.

Příklady dobré praxe ze zahraničí hovoří jednoznačně ve prospěch pohybu. Pohyb je nedílnou součástí zdravého životního stylu a zdraví je jedním z předpokladů uplatnění na trhu práce. Zaměstnavatel preferuje a ocení pohybově gramotného a zručného absolventa. Pohyb lze považovat jednoznačně za faktor úspěchu v práci i v životě.

Také proto RC APA v rámci projektu RPV OK (2020–2023) roztahuje svá odborná metodická křídla nad stále širším okruhem témat v rámci aplikované tělesné výchovy, pohybu a zdravého životního stylu obecně. Aplikovaná TV není rozhodně jen ta inkluzivní, ačkoliv tato základní a v Olomouckém kraji propracovaná oblast zůstává na zřeteli realizátorů této klíčové aktivity projektu.

Není proto divu, že si RC APA spontánně vysloužilo přídomek „ambasáda pohybu“ a o členech týmu lze s lehkou mírou nadsázky hovořit jako o „ambasadorech“ přinášejících ideu „pohybová gramotnost – zdraví – uplatnění“ do základních a středních škol v Olomouckém kraji. Pohyb samotný je ve vnímání této problematiky v rámci projektu RPV OK rozšířen například o stravovací návyky nebo problematiku metabolického syndromu.

Workshopy tohoto typu v rámci projektu RPV OK s účastí pedagogických pracovníků jsou místem, kde lze definovat, co školy a školská zařízení v kraji potřebují pro realizaci aplikované TV a rozvoj pohybové gramotnosti obecně. A opačně, co mohou odborníci RC APA nabídnout školám nebo střediskům volného času. ■

Workshopy tohoto typu v rámci projektu RPV OK s účastí pedagogických pracovníků jsou místem, kde lze definovat, co školy a školská zařízení v kraji potřebují pro realizaci aplikované TV a rozvoj pohybové gramotnosti obecně. A opačně, co mohou odborníci RC APA nabídnout školám nebo střediskům volného času.

Mgr. Tomáš Kocych, krajský koordinátor aktivit projektů IKAP OK II a RPV OK

Národní turnaj v bocce Speciálních olympiád s podporou FTK UP

Dne 7. 10. 2021 se jako součást Zlínských dní Speciálních olympiád uskutečnil národní turnaj v bocce na fotbalovém hřišti v Tečovicích u Zlína.

Přesto, že po-covidová účast byla velmi omezená a délka turnaje se zkrátila na jeden den, výkony sportovců i partnerů byly na vynikající úrovni a celou akci si všichni po stránce sportovní i společenské velmi užili!

Soutěžilo se v kategoriích jednotlivců (muži a ženy), týmů a unified dvojic a turnaje se zúčastnilo 7 sportovních klubů: SK Ježci Jihlava, SK Běžci Běchovice, Tučňáci Trmice, Team Všebořice, SK Sport Hřibata, SK Sluníčko Tanvald a SK Jednadvacítky.

Večerní pozávodní program byl rozdělen na část určenou trenérům, kde se jednalo o další směřování a rozvoji sportu, o problematice vybavenosti klubů originálními sadami bocce a potenciálních akcích roku 2022. Část určená sportovcům se skládala z večerní disco produkce s programem ve spolupráci s organizátory – studenty FTK UP v Olomouci.

Sportovci se v pátek 8. 10. taktéž zúčastnili workshopu badmintonu, spolu s partnery opět z řad pořádajících studentů.

Celá akce by nemohla proběhnout bez podpory studentů Katedry aplikovaných pohybových aktivit Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci, kterých zde bylo 9 a působili jako organizátoři, rozhodčí, partneři a „vůbec“... Studenti zde vykonávali svoji pedagogickou praxi a odvedli kvalitní práci! ■

Julie Wittmannová

Zážitky z pohledu studentů

Turnaj v bocce pro nás byl nejen skvěle strávený volný čas, ale i velice přínosná praxe a především jsme díky tomu pořádně pochopili pravidla bocce.

Poslouchat výklad o pravidlech určitých sportů na přednáškách, koukat na fotky nebo videa, to se nikdy nevyrovná tomu, kdy se člověk do hry skutečně zapojí. Je pravdou, že jsme ze začátku jako rozhodčí byli trochu zmatení, ale pak jsme se do toho dostali a všechno šlo jak po másle až do slavnostního vyhlášení výsledků všech kategorií.

Po turnaji jsme se přesunuli všichni společně na hotel a večer samozřejmě proběhla zábava v podobě diskotéky.

Nechyběly hity od Michala Davida, Karla Gotta či Helenky Vondráčkové a spousta dalších. Všichni jsme se na konci večera shodli, že tak dobře jsme si už dlouho nezatancovali.

Další den jsme se zúčastnili turnaje v badmintonu, který byl opět plný šikovných a snaživých sportovců, a především skvělé atmosféry. Byla to pro nás cenná zkušenost, za kterou jsme velice vděční a mladším studentům ji můžeme jenom doporučit.

Za studenty třetího ročníku aplikovaných pohybových aktivit a aplikované tělesné výchovy Alena Krejčí

Co nového na FTVS na přelomu roku 2021/2022

Výuka

Ke studiu aplikovaných pohybových aktivit tradičně patří pohybová teorie i praxe, tedy zvládnutí jak pravidel para sportů, tak i seznámení s nimi na vlastní kůži v hodinách sportovních předmětů, ale také náhledy (hospitace) na trénincích para sportovců a besedy, které umožní nahlédnout více do kontextu APA.

Beseda s Jiřím Pleškem

Také v letošním roce se i přes covidem ztížené podmínky podařilo realizovat více než dvě stě návštěv studentů na trénincích. Mnoho tréninků se náhle rušilo, opatření se často měnila, ale jsme rádi, že tuto důležitou část studia bylo nakonec možné realizovat a naši studenti viděli na vlastní oči (a mnohdy i vyzkoušeli) tréninky sitting voleyballu, para rugby, florbalu vozíčkářů, potápění vozíčkářů, bowling nevidomých, shodown, para voltiž, para atletiku, boccii a mnohé další.

Beseda s Tadeášem Strašíkem a Katerinou Korgerovou

Besedy probíhají v rámci výuky a často jsou jejich organizací pověřeni sami studenti. V zimním semestru letošního roku proběhly besedy s plavci Dominikou Míčkovou a Tadeášem Strašíkem, kteří reprezentovali ČR na paralympiádě v Tokiu, s ragbistou Jiřím Pleškem z týmu Prague Robots, s atletkou Katerinou Korgerovou a s předsedkyní SKV Praha Michaelou Krunčlovou. Na online besedách jsme pak přivítali paralympijský zlatý tým: Adama Pešku s maminkou Ivanou Peškovou a z Velké Británie se o své paralympijské zkušenosti podělili Steph McGuire a Michaela Řiháčková.

Všem hostům i touto cestou velice děkujeme za návštěvu. Besedy jsou pro studenty cenným obohacením a vašeho času, energie i ochoty podělit se s námi o svoje zážitky a zkušenosti si velmi vážíme.

Novinkou byla adventní sbírka oděvů pro „Hvězdný bazar – znovu v pohybu“, projekt, který formou tréninkového zaměstnání ve výběrovém secondhandu nabízí podporu jedincům po míšní lézi. Je to jeden z široké řady projektů České asociace paraplegiků (CZEPA). Mezi dalšími projekty této organizace lze zmínit např. Vozejkmap, Vozejkov, Banal Fatal, Peer Mentoring aj. Studenti v rámci projektu získali zkušenosti s organizací benefiční a propagační akce a více se dozvěděli o následné péči po míšním poranění.

Zdroj FB: <https://www.facebook.com/APA-FTVS-1898610330383237/photos/a.3162472403997017/3162472777330313>

Naopak již tradičními akcemi byly expediční APA projekty studentů závěrečných ročníků nMgr. studia a 3. 10. 2021 konání 5. kola AT ligy Praha FTVS. Tuto akci pořádá SC JÚ Praha pod záštitou ČATHS (Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců) na půdě UK FTVS ve spolupráci s Mgr. Janem Feherem z katedry atletiky a se studenty našeho oboru.

APA školní dny

Jako každoročně se i letos konala celá řada edukačních a propagačních akcí se zaměřením na aplikované pohybové aktivity ve spolupráci se základními a středními školami. Při těchto akcích prezentujeme para sport, a to jak teoreticky, tak prakticky. Děti či studenti tedy mají možnost si vyzkoušet například boccii, wheelchair curling (v modifikované podobě „na suchu“), para ragby, florbal aj. Zkouší si jízdu na vozíku a asistenci osobám s postižením ve veřejném prostoru.

Letos byly APA programy realizovány pro studenty pedagogických lyceí, pro studenty z Gymnázia Evolution a pro děti z několika pražských základních škol (např. v programu APA pro družiny). Jeden z programů se pořádá i pro sociálně znevýhodněné děti v centru Klokánek.

Trenérský kurz v boccie

Po dlouhých přípravách byl v roce 2021 otevřen první ročník kurzu pro trenéry III. třídy v paralympijském sportu boccia. Kurz probíhá na Fakultě tělesné výchovy a sportu UK ve spolupráci s Českou federací Spastic Handicap – členskou národní organizací BISFed. Garankou obecné části studia je PhDr. Klára Daďová, Ph.D., z katedry zdravotní tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství a garantem speciální části je Michaela Řiháčková, lektorka pro vzdělání trenérů na národní úrovni, ve spolupráci se Sandrou King, mezinárodní lektorkou BISFed. V zimním semestru proběhly online teoretické bloky a na jaře už se těšíme na praktické soustředění.

Žijeme paralympiádou 2021 aneb Inkluzivní příměstský sportovní tábor na UK FTVS

Ve dnech 2.–6. 8. 2021 proběhl na UK FTVS již pátý ročník příměstského sportovního tábora pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a jejich sourozence.

Celý projekt začal pilotním ročníkem v roce 2017, kdy do programu příměstského tábora byly začleněni 3 žáci se SVP. V letech 2018–2020 proběhly 3 ročníky tábora s podporou projektu Pohyb pro inkluzi, v rámci něž byly současně vytvářeny metodiky inkluzivních akcí využitelné širší odbornou veřejností. V roce 2021, první rok po skončení projektu, bylo vzhledem k vysoké personální náročnosti této akce nezbytné najít nové partnery

projektu. Táborový tým vedoucích a asistentů byl v letošním roce tvořen jak zaměstnanci katedry zdravotní tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství UK FTVS, tak studenty a absolventy (nejen) studijního programu Aplikovaná TVS osob se specifickými potřebami. Tento tým, který s velkým osobním nasazením zvládl přípravu i realizaci tábora, byl srdcem celé akce. Na tábor se v letošním roce přihlásilo 24 dětí, včetně pěti sourozenců dětí se SVP. Z typů postižení lze zmínit například poruchy autistického spektra, Downův syndrom, mozkovou obrnu, ADHD či Prader-Willi syndrom.

Celotáborová hra, letos pod názvem „Příměstská paralympiáda na UK FTVS Praha“, nemohla být zahájena jinak než zapálením olympijského ohně a slavnostním nástupem. Pak už se rozběhl pestrý program, který zahrnoval každý den dva dopolední a dva odpolední sportovní bloky – vždy s různými tradičními i méně tradičními sporty. V rámci těchto bloků se děti seznámily se širokou škálou pohybových aktivit – např. s atletikou, basketbalem, tenisem, stolním tenisem, orientačním během, fotbalem, gymnastikou, minigolfem, bocciou, kinballem, zápasem sumo s nafukovacími kruhy, se zdravotní tělesnou výchovou i s psychomotorickými hrami.

Kromě sportovního programu byly do programu tábora zařazeny i další pravidelné aktivity. Každý táborový den byl zahájen společným setkáním a povídáním nejen o olympijských a paralympijských hrách, ale také o Japonsku, hostitelské zemi PH 2020. Po obědě byl vždy zařazen odpočinek ve formě výtvarné dílny pod vedením Karolíny Dudové, kdy děti vyráběly paralympijské vlajky, dresy a další výrobky související s tématem hry. Součástí poledního klidu byla i vedená relaxace v tělocvičně, do které byly někdy zařazeny relaxační masáže, jindy pohádkové příběhy a příběhy slavných osobností spojených s paralympiádou (včetně připomenutí osobnosti Ludwiga Guttmanna a Vojmíra Srdečného). Speciálním hostem uprostřed týdne pak byla muzikoterapeutka Lucie Doušová s rozličnými hudebními nástroji.

Inkluzivní sportovní dětské léto je projekt, který umožňuje smysluplné společné trávení volného času dětem s postižením i bez postižení. Času, který je plný aktivit a zážitků. Jeho realizace by nebyla možná bez dlouholeté podpory Fakulty tělesné výchovy a sportu a dalších partnerů. Těmi letošními byli MČ Praha 6 a VSK Praha.

Závěrem bychom se rádi podělili o část dopisu, který jsme dostali od rodičů zúčastněných dětí:

„Chtěli bychom Vám i všem dalším členům Vašeho týmu za bezvadný táborový týden pro děti! Obdivujeme Vaše nápady a množství aktivit, které jste s dětmi absolvovali. Téma olympiády bylo nádherné, i se všemi doplňkovými aktivitami, výrobky a hlavně sportováním. Dcera byla na táboře předloni, ale mám pocit, že letos se opakovalo jen minimum sportů, každý večer jsme se při čtení zprávy a prohlížení fotek nestačili divit, co všechno jste dětem za celý den nabídli! Také obdivujeme elán a sílu všech členů, kteří se o děti starali, a moc jim děkujeme, že dcera mohla prožít věci, které bychom jí nemohli nikdy umožnit.“

Ilona Pavlová, Klára Daďová, Jitka Vařeková

Zpráva z akce: seminář ZTV 2021

Seminář ZTV 2021 pořádala katedra zdravotní tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství UK FTVS v Praze 17. 9. 2021, s podporou České asociace aplikovaných pohybových aktivit. Do Prahy se sjely více než dvě desítky předních odborníků z oblasti ZTV a APA z různých částí republiky (Brno, Olomouce, Plzeň, Liberce, Chomutova, Ostravy a Českých Budějovic). Jednalo se převážně o akademické pracovníky, kteří na vysokých školách vzdělávají budoucí učitele TVŠ, často to byli autoři skript a významných metodik v dané oblasti.

V dopolední části proběhly tři atraktivní workshopy: psychomotorika s Mgr. Danielou Jonášovou, Feldenkraisova metoda pro děti s Mgr. Eliškou Nejdlovou a představení pomůcky „boomwhackers“ s PhDr. Radkou Peřinovou, Ph.D.

V odpolední části proběhla série krátkých příspěvků, z nichž většina představovala zajímavé projekty realizované v oblasti ZTV. Kateřina Machů představila projekt Rovná páteř, který s podporou Nadace Věry Čáslavské pomáhá učit děti v MŠ zdravému cvičení. PhDr. Vladana Botlíková (ÚTVS ČVUT) představila řadu projektů, jako např. Cviky pro zdraví, vlastní blog i kampaň na Facebooku. PaedDr. Petra Dobešová z Ostravy představila

stránky Fyzioweb. PhDr. Klára Daďová, Ph.D., představila proběhlý projekt Pohyb pro inkluzi a nabídla odkazy na metodické materiály na webu projektu. Zmíněny byly i odkazy na četné odborné APA materiály na webových stránkách partnerského projektu olomoucké FTK UP.

Řadu odborných publikací představily prostřednictvím posteru i kolegyně z brněnské MUNI Mgr. Hana Šeráková, Ph.D., a PaedDr. Hana Janošková, Ph.D. Jednalo se např. o texty: Psychomotorika nejen pro děti, Volnočasové pohybové aktivity pro všechny aneb IVČA skáče, Abeceda pohybové aktivity dětí, Švihadlo tradičně i netradičně pro děti předškolního věku aj.

PaedDr. Terezie Kochová, předsedkyně Asociace rodičů a přátel dětí nevidomých a slabozrakých v ČR, následně v odborném příspěvku upozornila na význam ZTV u jedinců se zrakovým postižením. Primární vada zraku vede k rozvoji celé řady odchylek v motorickém projevu, které je vhodné včas rozpoznat a reedukovat.

V závěrečné části semináře proběhla diskuze nad současným stavem ZTV v ČR uvedená PhDr. Jitkou Vařekovou. V příspěvku byly vymezeny různé oblasti využití ZTV jakožto specifické tělovýchovné formy využívající pohybu coby prostředku k podpoře zdraví. Nejzákladnějším problémem je stále se zhoršující dostupnost předmětu ZTV na školách. Přestože roste jeho potřebnost (zvyšují se počty dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, zhoršují se možnosti spontánní pohybové aktivity), počty škol, které výuku ZTV realizují, stále klesají.

Příčiny přímo na školách shledáváme ve snadnosti uvolnění z TV a v obtížné realizaci samostatného předmětu „navíc“. Svoji roli však hraje i redukce hodin ZTV v přípravě profesionálů na vysokých školách. Některé obory ZTV nemají vůbec (speciální pedagogové, kteří by ji měli doporučovat v rámci podpůrných opatření, případně ji sami realizovat jako předmět speciálněpedagogické péče), TVŠ obory mají ZTV často až v navazujícím Mgr. studiu. Na praxích ve školách studenti již ZTV nepotkávají, a tak následně ani neprojevují důvěru ve vlastní schopnosti ZTV realizovat.

V diskuzi se přítomní shodli na potřebnosti zabývat se postavením školního předmětu ZTV, tak aby byl na školách dále poskytován v souladu s RVP. ■

Jitka Vařeková, Markéta Křivánková, Pavlína Nováková

Prevence pádů u seniorů

Již několik let se výzkumný tým pod vedením Mgr. Lenky Svobodové, Ph.D., věnuje seniorům, konkrétně se jedná o oblast pohybových aktivit u seniorů. Za tu dobu prošlo různorodými programy několik desítek seniorů, kteří se nezalekli pohybových aktivit od posilovny, balančních cvičení, nordic-walkingu, jógy, tanců až po novinku, jakou je parkur pro seniory. Hlavním cílem všech pohybových programů je zlepšení fyzické zdatnosti, zabezpečení soběstačnosti, prodloužení aktivního stáří a také navázání sociálních kontaktů. „Na spolupráci se seniory si nejvíce vážím jejich zápalu a soutěživosti během pohybových aktivit a také projevu jejich vděčnosti, že se jim věnujeme. S našimi ‚senoušky‘ máme moc pěkné vztahy a myslím si, že je to i tím, že si vždy (jakožto sportovci) se všemi tykáme a cvičíme v prostorách fakulty, kde se v šatnách potkávají se studenty a tím se senioři cítí mladistvě,“ říká členka týmu Andrea.

Od loňského roku se výzkumný tým zabývá oblastí prevence pádů. A právě pády jsou jedním z problémů, který ohrožuje zdraví seniorů. Věděli jste, že přibližně 30–35 % lidí ve věku nad 65 let má každoročně v průměru 2–4 pády a u osob starších 70 let se počet pádů téměř dvojnásobně zvyšuje? Světová zdravotnická organizace (WHO) udává, že jeden z pěti pádů

způsobí vážná poranění, jako jsou zlomeniny nebo poranění hlavy, které vyžadují lékařskou pomoc nebo hospitalizaci. Následky dřívějších pádů nebo samotný strach z pádů omezují běžnou denní aktivitu seniora a tato omezení mnohdy vedou k nedostatku pohybové aktivity. Právě pohyb je významným faktorem rizika pádů nejen u osob seniorského věku. Pravidelná chůze, trénink rovnováhy nebo silový trénink jsou příklady účinných strategií k vyrovnání poklesu síly a zlepšení rovnováhy, čímž se snižuje riziko pádů a podporuje se psychické zdraví.

Cílem projektu, který je nyní realizován na Fakultě sportovních studií Masarykovy Univerzity v Brně, je vytvoření modelu, který bude předvídat riziko pádů u seniorů a na základě jehož výsledků lze včas navrhnout cílený cvičební program nebo doporučit konzultaci s lékařem. Do projektu se doposud zapojilo více než 150 osob a většina seniorů si na měření pochvalovala zejména arch s výsledky, které jsou obohaceny o normy, kde se ihned dozvěděli, jak na tom jsou nejen po fyzické stránce, ale například i to, jaké mají složení těla nebo jak na tom jsou s úrovní kognitivních funkcí. Samotný průběh měření si pochvalovala i paní Marta, která k tomu poznamenala: „Jsem ráda, že jsem se mohla zapojit do tohoto projektu, který mě zaujal na přednášce v rámci univerzity třetího věku. Byla jsem ráda, že jsem dosáhla pěkných výsledků v chodeckém testu, ale také vím, že bych měla zapracovat na síle dolních končetin.“

Mgr. Andrea Martincová – hlavní řešitelka projektu Predikční model prevence pádů u seniorů

JÉ, CO TO JÉ? – cyklojízda pohybu, svobody a přátelství po ČR

Milujeme sport, ale na běžném kole nás nevidíte. Jezdíme totiž na handbiku a máme tak o kolečko navíc. Při svých cestách za sebou často slyšíme výkřiky „Jé, co to jé?“. Proto nás napadlo uspořádat ve spolupráci s vysokými školami a dalšími institucemi zabývajícími se pohybem cyklojízdu na handbiku po krajích České republiky. Věříme, že budete u toho!

Startujeme ve středu 1. 6. 2022 v 17:00 od Fakulty sportovních studií MU v Brně. Po celý den pro vás a vaše děti chystáme v rámci dne dětí doprovodný program. Poté vyrazíme na téměř 1 000 km dlouhou trasu. Během celého června tak postupně navštívíme 8 měst, kde za námi můžete přijít, vyzkoušet si jízdu na handbiku a na cokoliv se nás zeptat. Pokud stejně jako my sdílíte lásku k cyklistice, šlápněte do pedálů a vyrazte alespoň na kus cesty s námi.

Posláním akce je stmelovat lidi s handicapem i bez něj. Chceme ukázat, že se můžeme hýbat všichni společně bez rozdílů, že na počtu kol nezáleží. Hlavním cílem je propagace pohybových aktivit pro děti a jejich rodiče. ■

Chcete se o akci dozvědět víc? Mrkněte na naše webové stránky www.jecotoje.cz.

Petr Stiller, Alena Skotáková, FSpS MU Brno

Informace z VŠ Palestra

Palestra žije olympijským sportem a svým sportovcům a para sportovcům fandí ze všech sil

Palestra vzdělává sportovce již dlouhou řadu let, a to nejen v oblasti sportu a pohybových aktivit v rámci intaktní společnosti, ale věnuje pozornost i vzdělávání sportovců se zdravotním postižením. Díky pečlivě nastaveným podmínkám modifikace studia (revize stávajících předpisů, tvorba nových průvodců, realizace šetření mezi učiteli, příprava workshopů zaměřených na aktuální otázky edukace zdravotně postižených studentů ve sportu) umožňuje sportovní vzdělání studentům s různým zdravotním postižením (s pohybovým, smyslovým i zdravotním postižením).

V průběhu studia i po jeho absolvování sledujeme studijní, profesní i sportovní vývoj dotyčných a v rámci společenské odpovědnosti (významné třetí role vysokých škol) s nimi připravujeme cíleně vedené odborné semináře, obsahově zaměřené na zviditelnění problematiky sportu zdravotně postižených.

Jedním z nejvýznamnějších absolventů je v tomto směru Honza Tománek, úspěšný para sportovec – vozíčkář triatlonista, několikanásobný mistr republiky, medailista ze světového poháru ITU, dvojnásobný mistr světa v Ironmanu 70,3, účastník řady významných sportovních závodů, jako jsou např. Jizerská 50 nebo Vasaloppet 90, kde soutěží převážně sportovci bez handicapu. V roce 2021 se účastnil i PALESTRA Kbelské 10, kde vyhrál. Kromě sportovních aktivit se Honza ve spolupráci s vyučujícími z naší vysoké školy podílí jako lektor (kouč „muž akce“) na řadě charitativních a vzdělávacích aktivit – např. motivační projekty pro žáky základních a středních škol (23. 11. motivační

program pro podporu pozitivního naladění pro žáky jedné ze tříd na GYOA Pelhřimov, kteří v loňském roce zažili tragickou událost ve třídě), podílí se na odborných přednáškách různých vysokých škol v ČR a dokazuje, že i s pohybovým postižením lze vést zcela přirozený a plnohodnotný život.

Honza sám patří mezi významné propagátory sportu zdravotně postižených, zároveň na vlastním příkladu ukazuje význam zapojení postiženého sportovce do sportu intaktních sportovců, tedy naplňuje myšlenku společenské inkluze v celé své podstatě.

V aktuálně společensky náročné době Honza realizuje kromě jiného i zajímavé motivační workshopy pro mladé lidi, u kterých za poslední rok zaznamenáváme historicky nejvýraznější nárůst psychických obtíží od dob statistického sledování různých parametrů lidského zdraví.

Věříme, že přístup Palestry ke studentům se zdravotním postižením, zvláště v oblasti sportu, je vhodným příkladem dobré praxe, přesto, že modifikace studijních podmínek s ohledem na vysoký počet sportovních předmětů není snadný. Důležitou roli v tomto případě hraje spolupráce s absolventy se zdravotním postižením a aktivní zapojení týmu Poradenského centra VŠTVS PALESTRA do Asociace vysokoškolských

poradců. Při práci s postiženými studenty se řídíme heslem: Kde je vůle, tam je cesta. To v praxi znamená, že modifikujeme způsoby průběžného plnění prezenčního studia a způsobů výstupů, aniž bychom snižovali kvalitu obsahu studovaných předmětů. To je důležité nejen z pohledu dodržení kvality akreditovaných programů, ale i pro zajištění plnohodnotné inkluze zdravotně postižených v rámci vysokoškolských studií. Zdravotně postižení jedinci cítí, že si osvojují zcela rovnocenné kompetence jako jejich intaktní vrstevníci a získávají přidanou hodnotu v tom, že sami na sobě si ověřují možnosti využití studia v praxi i při realizaci sportovních a volnočasových aktivit.

Obdobným způsobem přistupujeme k našim studentům olympionikům či dalším studentům působícím ve vrcholovém sportu.

Studentům ve vrcholovém sportu umožňujeme studium v rámci individuálního studijního plánu, který je většinou orientován do odlišného rozvržení

jednotlivých studijních povinností s ohledem např. na sezónnost sportu a sportovní přípravu (např. konkrétní předmět lze v mnohých případech studovat buď v letním či zimním semestru, jen s jinou studijní skupinou).

Kromě toho prodlužujeme termíny zkuškového období, individuální domluvu zkuškového termínu mimo centrálně vypisované termíny, individuální konzultace apod.) a také spolupracujeme na projektu Českého olympijského výboru „Duální kariéra“. Studenti mohou v rámci tohoto projektu požádat o finanční podporu, stejně tak mohou žádat o podporu z prostředků Vysokoškolského sportovního centra MŠMT VICTORIA.

Se studiem vrcholových sportovců máme jednoznačně pozitivní zkušenosti. Tito studenti umí velmi dobře skloubit požadavky obou oblastí, mívají výborný time

management, jsou houževnatí a odolní vůči stresu ve zkuškových obdobích.

Mezi významné studenty, kteří nás reprezentovali v posledním roce na dvou olympijských hrách („XXXII. letní olympijské hry Tokio 2020“ a „XXIV. zimní olympijské hry Peking 2022“), můžeme uvést např. Jitku Čábelickou (roz. Škarnitzlová), Lukáše Krpálka, Jiřího Prskavce, Jakuba Podrazila, Davida Klammerta, Terezu Fišerovou, Martina Bidaře, Martinu Šablíkovou a trenéra Jakuba Makovičku.

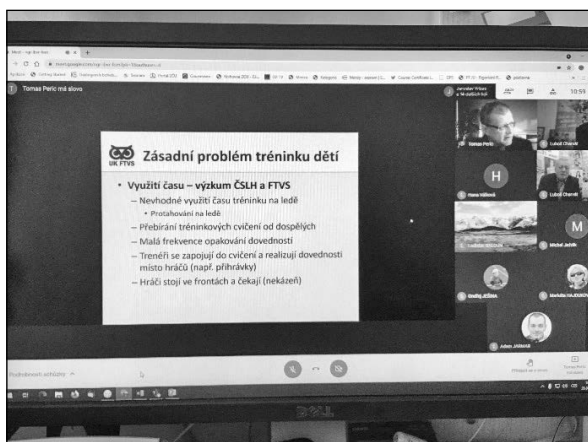
Výborné výsledky našich sportovců i para sportovců pečlivě sledujeme, a to s obrovským pocitem hrdosti. Nejen že jsou skvělými reprezentanty naší země, ale že na naší vysoké škole VŠTVS PALESTRA tvoří přirozenou součást akademické obce, že se podílejí nejen na výuce, ale i na řadě týmových aktivit a velmi často patří mezi studenty s výborným prospěchem. Působí tak nejen jako vzor pro děti a mládež při výběru sportovních aktivit, ale i jako vzor pro studenty vysokých škol, pro své spolužáky, obzvláště v současné náročné době řady společenských restrikcí. ■

Markéta Švamberg Šauerová, Tomáš Mirovský

Informace z Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni

Motto: „Kdo si hraje, nezlobí“

Jeden z hlavních referátů online s Tomášem Peričem

Tradiční, již 14., mezinárodní konferenci (1. se konala v roce 1993) s názvem „HRY 2021 – Výzkum a aplikace“ zorganizovalo Centrum tělesné výchovy a sportu FPE ZČU v Plzni pod záštitou rektora ZČU doc. Miroslava Holečka a děkana FPE doc. Pavla Mentlíka 28. 4. 2021. Na konferenci, probíhající vzhledem k epidemiologické situaci tentokrát online, se přihlásilo 36 účastníků z České a Slovenské republiky, Polska a Španělska. Témata hlavních referátů reflektovala zaměření sekcí, např. profesorka Hana Válková z FSpS MU v Brně ve svém sdělení „Hrátky i hry, i když nevidíme, neslyšíme, nechodíme: kudy na to?“ originálním způsobem charakterizovala problematiku sportu a speciálně her handicapovaných jedinců. Specifikem konference je „kulatý stůl“, otevírající prostor pro diskusi k problému rozevírajících se nůžek mezi sportovní teorií a praxí. Letos přijali pozvání renomovaní trenéři fotbalu a basketbalu Jaroslav Hřebík a Michal Ježdík. Odpoledne proběh-

Online diskuse s Michalem Ježdíkem

lo jednání v sekcích, které byly tradičně rozděleny na hry a herní přístupy ve školní tělesné výchově, sportovním tréninku, sportovních aktivitách handicapovaných a v rekreačně pohybových aktivitách. Ve druhé zmíněné sekci se v online formě potkalo 7 zástupců APA z Olomouce, Brna, Plzně a Hradce Králové, aby probrali aktuální situaci ve sportovních i pohybových hrách jedinců s jinakostí. Většina příspěvků byla cílena na jedince s mentálním postižením a problematiku inkluzní TV. I když i tato forma konference splnila svůj cíl, bylo zřejmé, že organizátoři i účastníci se těší na osobní setkání v průběhu příští 15. konference v roce 2023. Za sekci APA jménem organizátorů děkuji všem za účast a v roce 2023 doufáme ve stejně příjemné setkání nad jinakostí, tentokrát snad již osobně. ■

*Jaromír Votík, Luboš Charvát, Věra Knappová,
Centrum tělesné výchovy FPE*

Zleva Jaroslav Hřebík, Luboš Charvát, Jaromír Votík, Petr Valach

Improvizované studio s Jaroslavem Hřebíkem a Jaromírem Votíkem

Spolupráce Centra tělesné výchovy a sportu Fakulty pedagogické Plzeň a Mateřské školy kardinála Berana Plzeň

V Plzni se podařilo unikátně propojit MŠ, církve a univerzity v ČR a jsme na to hrdí.

Ale začněme od počátku. V roce 1992 vznikla při 90. MŠ v Plzni první křesťanská třída, která fungovala s alternativním programem téměř 20 let. V roce 2011 se z křesťanské třídy zrodila pod vedením Ilony Tomanové historicky první církevní Mateřská škola kardinála Berana Plzeň ve Žlutické ulici, zřízená Biskupstvím plzeňským. Vznik církevní školky slavnostně zahájil v září 2011 biskup Mons. František Radkovský.

Současně vznikala poptávka po zřízení nějaké předškolní péče o děti zaměstnanců Západočeské univerzity v Plzni. V září 2017 byla ve spolupráci se ZČU slavnostně otevřena pobočka na Borech v Baarově ulici. Z důvodu velkého zájmu rodičů a dobrého jména mateřinky byla v říjnu 2020 otevřena třetí třída na pobočce Bory pro 24 dětí. Borská pobočka nabízí vlnidné prostředí pro děti zaměstnanců ZČU v humanitní třídě a pro děti z křesťanských i nevěřících rodin v třídě křesťanské. Na utváření specifického prostředí celé mateřské školy se podílejí důkladně volení zaměstnanci, kteří milují děti a ctí morální hodnoty, které vycházejí z křesťanských tradic.

Jedna z cest trvalejšího provázání obou organizací je spolupráce na pořádaných akcích. Proto jsme například se studenty navazujícího magisterského studia v rámci předmětu aplikované pohybové aktivity připravili pro předškolní děti z MŠKB adventní stopovačku. Děti absolvovaly

dopolední program s tematikou nadcházejícího adventu, házely bramborou, skládaly Mikuláše, hledaly dárečky atd. Po celou stopovačku je doprovázeli naši studenti, s dětmi rozmlouvali, pomáhali jim zvládnout úkoly a program ukončily koledy a závěrečné foto.

Další povedená akce s přidanou charitativní hodnotou proběhla 6. 1. 2022, kdy jsme v dopoledních hodinách v Centru tělesné výchovy a sportu Fakulty pedagogické v budově Klatovská uvítali děti v rámci Tříkrálové sbírky. Skupinka obešla několik pracovišť, tělocvičnu a knihovnu FPE, všude zazpívala koledu My tři králové a na dveře napsala požehnaní. Do pokladničky se vybíraly peníze na potřebné a současně se děti i dozvěděly a viděly spoustu zajímavých věcí.

Obdobná akce se uskutečnila i v ulicích a obchodech kolem poboček na Borech i na Košutce a děti se vydaly i na návštěvu na ÚMO1, Fakultu elektrotechnickou i rektorát Západočeské univerzity v Plzni. Děti zářily radostí nejen ze zážitků a usměvavých tváří navštívených dospělých, ale i z vědomí toho, že pomáhají lidem, kteří „potřebují penízky víc než my“.

Tříkrálová sbírka je největší dobročinnou sbírkovou akcí v České republice. Do její organizace a průběhu koledování se každoročně zapojují více než 70 tisíc dobrovolníků, kteří do kasiček vyberou peníze na pomoc lidem v nouzi, a to prostřednictvím Charity ČR. Celkově se v ČR v letošním roce vybralo okolo 138 mil. Kč (<https://www.trikralovasbirka.cz/vysledky>).

Za Centrum tělesné výchovy a sportu jsme moc rádi, že jsme mohli touto cestou zpřístupnit malým dětem pohled na vzdělávání dospělých, zdůraznit potřebu solidarity a podpory potřebným a v neposlední řadě doufáme v navázání pravidelné spolupráce.

Slovy ředitelky Bc. Petry Mayerové: „Věříme, že si Mateřská škola kardinála Berana Plzeň již vybudovala své místo, a budeme vždy usilovat o to, aby bylo známo, že zde se všem dětem i dospělým daří dobře. Kromě předškolního vzdělávání, z něhož vyplývá příprava na vstup do ZŠ, nám záleží na tom, abychom vždy zachovávali svou otevřenost k věřícím i hledajícím, ke všem křesťanským skupinám i ostatním v rámci společných duchovních hodnot.“

Věra Knappová

Informace o projektech (redaktorka Julie Wittmannová)

Projekt Dny bez bariér – 1. zimní česko-rakouské hry handicapované mládeže Emil Open

Hana Válková

Projekt Interrega Dny bez bariér (Rakousko – Česká republika) plánoval první česko-rakouské hry handicapované mládeže zimní Emil Open. Přípravy směřovaly už k datu 13.–17. 1. 2021. Ovšem z důvodu četných opatření v době coronavirové pandemie v obou zemích se rozvíjely kontakty virtuální, on-linové, telefonické. Několikrát zasvitila jiskřička naděje, takže se přípravy posouvaly na další termíny: 26.–31. ledna 2022, rezervní termín: 2.–5. března 2022. Přes veškerou snahu organizátorů Česko-rakouských her byla tato akce definitivně odvolána v prvním únorovém týdnu r. 2022. Škoda nejen ztraceného času a energie organizátorů, kteří ale na druhé straně mohli promyšlet některé detaily pro budoucí etapu. Škoda především pro ty, kteří se na zimní hry chystali a těšili se, že konečně budou soutěžit. Interrega je mrtva – ať žijí zimní hry Emil Open 2023.

Toto historické heslo si dovoluujeme užít proto, že už se očekává přechod do „normálních“ podmínek běžného života, možnosti spolupráce se zahraničím při sportování. Proto organizátoři myšlenku zimních her typu „open“, tj. zimní sportování především pro začátečníky a dosud neregistrované, neopustili a připravují se na rok 2023 v obdobném modelu. Proto – čtěte pilně a neomylně, ať se můžete fyzicky i psychicky dobře připravit, jelikož akce v roce 2023 by měla mít obdobný charakter. Proto také doporučuji sledovat stránky www.winter.emilopen.cz.

Co je nadace Emil, jste se mohli dočíst už v časopise *APA v teorii a praxi*, 2019/10(1), článek A. Skotákové na str. 30: Informace z Fakulty sportovních studií MU v Brně. EMIL a FSps MU v Brně spolupracují od roku 2016.

Záměr zimních her:

Sportovat a zažívat potěšení ze svobodného pohybu je snem mnoha lidí se zdravotním postižením. Sport je radost, nadšení i uvolnění, nabízí také nová přátelství a možnost zapomenout na každodenní starosti.

A právě proto chceme mladým handicapovaným lidem dát stejnou šanci, jakou mají všichni ostatní. Jen tak pochopí, že opravdová snaha a odhodlání mají smysl a jsou podporovány. Díky Zimním česko-rakouským hrám dostanou mladí sportovci s handicapem možnost sportovat s mládeží majoritní, najdou nové přátele a společně tak přispějí k odstraňování zbytečných předsudků a vzájemného ostychu.

Zimní hry umožní mladým sportovcům se zdravotním postižením ukázat to nejlepší, co v nich je, a získat tolik důležité a mnohdy chybějící sebevědomí.

PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU

Název projektu: Dny bez bariér, vedený pod číslem ATCZ225

Název aktivity: 1. zimní česko-rakouské hry handicapované mládeže Emil Open

Pořadatelé: Emilova sportovní, z. s., Česká republika, Österreichischer Behindertensportverband, Rakousko

Představení pořadatelů

Emilova sportovní, z. s., je spolek založený Nadačním fondem Emil za účelem podpory rozvoje pohybových aktivit veřejnosti a osob se zdravotním postižením, pořádání sportovních akcí a zakládání sportovních klubů.

Nadační fond Emil je nezisková organizace, která pomáhá dětem a mladým lidem se zdravotním postižením sportovat, a to především formou přímé finanční pomoci. Do roku 2003 se jednalo o projekt Emil Českého paralympijského výboru. V roce 2009 byl projekt oficiálně prohlášen Nadačním fondem Emil. Nadační fond do dnešního dne podpořil přes osm tisíc individuálních sportovců i sportovních klubů.

Představení projektu

Emil Open – Zimní česko-rakouské hry handicapované mládeže jsou mezinárodním sportovním a společenským setkáním mladých lidí se zdravotním postižením. Očekávaným počtem účastníků, mezinárodním pojetím a rozsahem sportovních aktivit, doprovodného a kulturního programu představují ojedinělou akci evropského formátu.

Hlavní poslání projektu

✓ **Možnost porovnat si síly v různých sportovních disciplínách a seznámit se se sportem na vyšší úrovni.** U většiny zúčastněných se bude jednat o první kontakt se sportov-

ci z jiných zemí a se soutěžením na mezinárodní úrovni. Díky intenzivnímu sportovnímu zážitku podpoří hry nejen sportovní, ale i osobnostní rozvoj handicapovaných účastníků. Kromě sportovního klání se bude jednat převážně o příležitost přátelského setkání mladých lidí s handicapem z Česka a Rakouska.

✓ **Umožnit amatérským handicapovaným sportovcům zúčastnit se závodů tohoto rozsahu** a setkat se tak se vzory z řad výkonnostních sportovců. Velký motivační potenciál má účast řady týmů obou zemí. Díky soutěžím podle sportovních pravidel a v kvalitnímu sportovnímu prostředí mohou sportovci zažít nezapomenutelnou atmosféru medailového dekorování s veřejným oceněním vlastních výkonů.

✓ **Maximální podpora sociální inkluze dětí a mladých lidí se zdravotním postižením**, a to prostřednictvím sportovních aktivit určených pro smíšené týmy mladých lidí s postižením a intaktní mládeže. Dalším výrazným prvkem podporujícím sociální začlenění handicapovaných je aktivní zapojení dobrovolníků z řad žáků a studentů běžných škol.

✓ **Přiblížení sportu handicapovaných široké veřejnosti** s cílem odbourávat předsudky a bariéry. V České republice žije přes jeden milion osob se zdravotním postižením. Toto téma často není ze strany veřejnosti vnímáno pozitivně a není mu věnována dostatečná pozornost. Především u pouřazových zranění má sport a celková aktivní rehabilitace významný podíl na psychickém i fyzickém stavu daného jedince.

Cílová skupina: Mládež se zdravotním postižením ve věku **od 10 do 26 let** (tělesné, zrakové, sluchové, mentální a kombinované postižení).

Sportovní odvětví: **sjezdové lyžování** (stojící, třístopé, monolyže), **běžecské lyžování** (všechny varianty), **sněžnice**.

Ukázkové sporty: Para hokej, curling vozičkářů, bruslení a krasobruslení.

Kategorie: Open je otevřená všem jedincům z cílové skupiny – začínajícím i pokročilým, kteří mají tréninkové zkušenosti v různých typech sportovních soutěží a na různých výkonnostních úrovních, bez ohledu na to, zda jsou, nebo nejsou registrováni ve sportovních klubech. Soutěží se podle modifikovaných mezinárodních pravidel, která jsou uzpůsobena této sportovní úrovni. Tato kategorie dává možnost mládeži se zdravotním postižením, která teprve začíná sportovat nebo sportuje rekreačně, setkat se ve „velkém sportovním světě“ se svými sportovními vzory.

Mixed zahrnuje zvláštní program určený pro společné aktivity handicapovaných a intaktních sportovců. Tato kategorie je jednou ze součástí inkluzivního poslání her. Je doporučeno a vítáno, aby se doprovod (trenér, učitel, rodinný příslušník...) zapojil do této kategorie her.

Místo konání akce – původně: Jihočeský kraj, který nabízí, i díky spolupráci s Jihočeskou univerzitou a Ski areálem Lipno, vhodná bezbariérová sportoviště a ubytovací kapacity. **V roce 2023 – uvidíme. Ale v každém případě mezinárodní – v ČR.**

Pravděpodobný časový model

Středa	X 2023	Dopoledne	Příjezdy
		Odpoledne	Slavnostní zahajovací ceremoniál
Čtvrtek	X 2023	Do 15 hodin	Sportovní soutěže
		Odpoledne	Doprovodný program
Pátek	X 2023	Do 15 hodin	Sportovní soutěže
		Večer	Závěrečný ceremoniál
Sobota	X 2023	Dopoledne	Doprovodný program
		Odpoledne	Odjezdy
Neděle	X 2023	Dopoledne	Odjezdy

Doprovodné akce

Na zviditelnění sportu handicapovaných klademe zásadní důraz. Publicitu, kterou chceme tomuto tématu věnovat, plánujeme jako nepřehlédnutelnou a masivní. Zimní hry jsou skvělou propagací česko-rakouské přeshraniční spolupráce, díky které můžeme umožnit velké sportovní zážitky lidem se zdravotním postižením.

Ve spojitosti s hrami je pro širokou veřejnost plánována řada doprovodných akcí za účasti významných osobností z oblasti sportu, kultury a politického života, při kterých budou propagovány nejen Zimní hry, ale i sport handicapovaných jako takový.

✓ **Zahajovací ceremoniál** bude představovat malý jednodenní festival sportu handicapovaných – zahajovací ceremoniál s průvodem vlajkonosů, představení jednotlivých týmů, ukázky jednotlivých sportů, prezentace místních sportovních klubů a neziskových organizací.

✓ **Na sportovištích** a při samotných sportovních kláních bude návštěvníkům nabídnuta možnost vyzkoušet si sportovní aktivity handicapovaných. Cílem je nabídnout sportovním fanouškům i rodinám s dětmi atraktivní sportovní program a samotným sportovcům dopřát tu správnou atmosféru plných tribun.

✓ **Soutěžení s mistry** – účastníci soutěží open a mixed budou mít možnost závodit přímo na sportovištích s mistry, medailisty či reprezentanty vrcholových soutěží handicapovaných. Účastníci tak získají inspiraci tyto vzory následovat a budou moci čerpat z jejich zkušeností i doporučení pro zapojení do daného sportu.

✓ **Závěrečný ceremoniál** – slavnostní a prestižní událost s předáváním cen nejlepším sportovcům doplněná o bohatý program.

✓ **Slavnostní večer pro partnery** – společné setkání partnerů se zástupci týmů. Bude se jednat o ocenění a poděkování těm, kteří přispěli k organizaci I. ročníku.

✓ **Příjetí představiteli municipalit** – prestiž a vážnost celé sportovní události bychom chtěli dodat i tím, že zástupci týmů budou přijati u představitelů města a kraje. ■

Floor aerobik pro nevidomé – cvičíme doma

Pavla Kovaříková

Představujeme vám kondiční pohybový program vytvořený primárně pro nevidomé. Tento program vychází z floor aerobiku, nevidomí při jeho cvičení nepotřebují žádnou vidící pomoc. Může posloužit i jako inspirace trenérům, učitelům tělocviku a dalším profesionálům zabývajícím se pohybovými aktivitami nevidomých, případně dalším vidícím, kteří jsou v blízkém kontaktu s někým nevidomým a mají možnost povzbudit ho v rozhodnutí začít se více hýbat.

Autorka programu Pavla, sama nevidomá, se cvičení aerobiku věnovala už v mládí. Na tomto typu sportovního vyžití ji nadchla především jeho vysoká dynamika a možnost provádění i bez asistence vidícího. K vytvoření předkládaného programu si přizvala tři nevidomé kolegyně a profesionální cvičitelku Kláru a pustily se společně do práce. Klára s Pavlou sestavily texty popisující cvičení. Iva, Katka a Kamila začaly podle popisů doma samostatně trénovat. Následovala čtyři společná setkání, při nichž celá parta ladila pochopení cvičebních prvků a možnosti jejich propojování do sestav. Pavla s Klárou si tak na základě zpětné vazby od cvičenek ověřovaly, zda jsou popisy prvků dostatečně výstižné, a průběžně je propracovávaly. Výsledkem čtyřměsíční práce je audiozáznam, podle kterého může cvičit kdokoli další – samostatně, u sebe doma.

Vznikl tak KOMPLET nazvaný FLOOR AEROBIK PRO NEVIDOMÉ.

Náš KOMPLET má dvě části:

1. část výuková/instruktažní – MANUÁL,
2. část cvičební tréninková – AUDIOZÁZNAM.

MANUÁL

Nevidomý se podle textu rozčleněného do kapitol učí krok za krokem jednotlivé prvky floor aerobiku i obecné zásady jejich správného provádění a vzájemného propojování.

AUDIOZÁZNAM CVIČENÍ

Poté, co si nevidomý nastudoval prvky popsané v MANUÁLU a má je zvládnuté, může začít cvičit podle AUDIOZÁZNAMU cvičební sestavy. Audiozáznam má celkovou délku 37 minut. Je rozdělen do šesti bloků, mezi kterými lze libovolně přeskakovat a vybírat si z nich. Celý KOMPLET je ke stažení na stránkách Rozhledny (<https://www.rozhledna.info/>).

AUDIOZÁZNAM ve formátu MP3 je k dispozici také na YouTube, odkaz rovněž najdete na našich webových stránkách.

Zájemcům z řad odborné veřejnosti můžeme po domluvě poskytnout tento audiozáznam i s videostopou.

V případě zájmu využijte kontakty pod textem.

Na webu si z našeho záznamu můžete pustit krátkou videoukázku.

PROČ PRO NEVIDOMÉ PRÁVĚ FLOOR AEROBIK?

- Je zvládnutelný i poslepu a umožňuje dát si pořádně do těla. Nevidomí mají obecně velmi málo možností využít existující pohybové programy – problémy nastávají jak v procesu učení, tak ve výsledném provádění. Jiných možností pohybových programů není mnoho, a když už se nějaké najdou, jedná se obvykle o klidnější cvičení typu jógy, pilates, posilování nebo zdravotního tělocviku. Na rozdíl od uvedených programů přináší floor aerobik velmi dynamické cvičení zaměřené na rozvoj vytrvalosti.
- Není zapotřebí žádný vidící průvodce ani jiná asistence. To je u dynamického cvičení poměrně vzácné – snad s výjimkou plavání a samozřejmě cvičebních strojů, jako je rotoped. Ani pro orientaci není asistent zapotřebí: cvičební prostor je vymezen rozhraním dvou povrchů, které nevidomý snadno sleduje nášlapem, a během cvičení se tak bez problémů udrží na místě.
- Floor aerobik lze cvičit i doma v pokoji. Mnozí nevidomí už nemají chuť ani sílu vydávat se mimo domov za nějakým organizovaným programem.
- Cviky se lze naučit na základě slovního popisu. Ačkoli je internet plný cvičebních programů, bez vizuální složky, bez obrazu nejsou tyto programy použitelné. Cvičení floor aerobiku se dá snadno verbálně popsat, prvky mají krátké a jednoznačné názvy.
- Je možné cvičit souvisle, bez výpadků z tempa. Kromě základní orientace nášlapem a slovního vedení přesně naviguje i rytmus hudby.
- Cvičení zapojuje přirozeným způsobem paže. Ztráta zraku, kromě jiného, jedince omezuje v možnostech svobodného pohybu. Nevidomý člověk musí být při každém kroku ve střehu, pečlivě vnímat, co je před ním a kde přibližně se v prostoru nachází. Při chůzi nemá nikdy volné obě ruce – drží se paže průvodce nebo postroje vodícího psa, skenuje si bezpečný koridor bílou holí. Nedojde tak na přirozený střídavý pohyb paží při chůzi, který je pro vidící samozřejmostí. Při floor aerobiku řeší orientaci nohy a paže jsou konečně volné. Mohou tudíž naplno cvičit, zažít symetrické pohyby, užít si velký prostorový rozsah.

Kontakt:

Rozhledna – poradenské služby pro život s těžkým zrakovým postižením, z. ú.
info@rozhledna.info
tel. 608 824 821
www.rozhledna.info

Projekt připravila a realizovala nezisková organizace Rozhledna v roce 2021.

Autor projektu: Pavla Kovaříková Valníčková

Metodik/cvičitel: Klára Kovaříková Buzková

Odborné konzultace: Terezie Kochová, Markéta Šoltysová, Lenka Nováková

Za bezplatné zapůjčení cvičebních prostor děkujeme Univerzitě Karlově, konkrétně FTVS a PrF.

Projekt byl podpořen Nadačním fondem Českého rozhlasu ze sbírky Světluška prostřednictvím fondu Kaufland.

Paže se zcela plnohodnotně zapojují a tělo může konečně pracovat jako celek. To přináší mj. i výjimečný, v běžném životě nedostupný prožitek.

A JAK TO TEDY PROBÍHÁ?

- Nevidomý se podle MANUÁLU začne učit jednotlivé prvky, postupuje svým vlastním tempem.
- Jakmile zvládne prvky z MANUÁLU, může začít cvičit sestavy podle AUDIOZÁZNAMU.
- Později si pak může zacvičit i při jakékoli rytmické hudbě, bez vedení cvičitelky. Prvky si může vybírat a řadit zcela podle sebe.

Takže hurá do toho!

Žádná vstupní fyzická kondice nebo průprava není nutná! Už i začátečnické pokusy jsou cenným pohybovým programem.

Vám všem, kdo se do cvičení pustíte, přejeme hodně vytrvalosti a radosti z pohybu. Uvítáme jakékoliv dotazy, připomínky, komentáře, zodpovíme případné nejasnosti. Jsme tady pro vás, neváhejte nás kontaktovat! ▣

Za tým Rozhledny Pavla Kovaříková

Pozn.: Pavla s Klárou mají stejná příjmení, ačkoli spolu nejsou v žádném příbuzenském vztahu. Poznaly se v době, kdy se každá jmenovala jinak. Když je osud asi po patnácti letech svedl znovu dohromady, s pobavením zjistily, že se prodávaly do rodin stejného příjmení, aniž by tyto rodiny spolu jakkoli souvisely.

Jdeme Autistům Naproti – i s využitím pohybových aktivit

Michal Šmíd

Spolek Jdeme Autistům Naproti poskytuje prostřednictvím služeb rané péče a sociální rehabilitace podporu osobám s poruchou autistického spektra a jejich rodinám na území celého Olomouckého kraje. Cílem organizace je snaha o komplexní podporu rodinám ve všech ohledech běžného života, včetně podpory volnočasových aktivit a také rozvoje pomocí pohybu.

Prostor pro hrdiny v Ústíně

Díky spolupráci s obcí Ústín se podařilo realizovat projekt Komunitního centra Haná jako místa pro zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucích k sociální inkluzi. Součástí komunitního centra je zařízení tělocvična a multismyslová snoezelen místnost. Klientské rodiny mají možnost v rámci nabízených služeb navštěvovat pravidelně i individuální intervence v tělocvičně, a umožnit tím dítěti s poruchou autistického spektra (PAS) maximální možný rozvoj. Vybavení tělocvičny odráží snahu o komplexní podporu individuálních dovedností a zájmů dítěte. Při samotné práci s dítětem dochází k prolínání různých terapeutických přístupů a směrů, např. aplikované behaviorální analýzy, senzorycké integrace, Son-rise program, DIR Floortime, Handle, Neurovývojové terapie apod. Přitom se cíleně využívá pohybových aktivit nejen pro rozvoj pohybových schopností a dovedností, ale také pro rozvoj komunikačních či sociálních dovedností. Cílem intervencí je vytvořit hlavně bezpečné, otevřené a příjemné prostředí, kde se dítě s PAS může cítit dobře a kde může rozvíjet své dovednosti napříč všemi smysly, včetně aktivizace vestibulárního ústrojí a propriorecepce, které jsou dle tzv. pyramidy učení (Vingrálková, 2016) společně s taktilním čítím základem pro další rozvoj senzoryckých systémů.

Ústín však nabízí pro rozvoj zdraví, pohybu a osobnosti i další možnosti, např. venkovní fit stezku či dětské a venkovní hřiště, která s oblibou při své práci také rádi využíváme. Smyslem pohybových intervencí je umožnit dítěti s PAS individuální tempo rozvoje, přičemž respektuje jeho potřeby a zájmy, podporuje tvůrčí schopnosti a dává příležitost zažít úspěch a radost z pohybu. Prostor komunitního centra v Ústíně a ukázkou toho, jak se dítě s PAS může stát superhrdinou v tělocvičně, ukazuje propagační video, které si můžete přehrát na YouTube kanálu Jdeme Autistům Naproti, z. s. – JAN Olomouc.

Tábory a víkendové pobyty

Nedílnou součástí služeb organizace JAN Olomouc je i nabídka letních příměstských táborů pro klienty rané péče i sociální rehabilitace. I zde je pohyb přirozenou součástí programu v podobě např. výletu na Velký Kosíř, návštěvy aquaparku, procházek, skákacího hradu či doplňkových aktivit a her. V roce 2021 se díky dotacím Olomouckého kraje uskutečnily také 2 víkendové pobyty pro rodiny s dětmi v resortu Hrubá Voda se širokou škálou vyžití (bobová dráha, trampolíny, dětské hřiště, vodní park, Kamzíková stezka lanových aktivit a překážek a další). Díky spolupráci s Centrem APA a možnosti zapůjčení pomůcek jsme si i během těchto akcí mohli společně užít aktivity s psychomotorickým padákem, kin-balem, cílové sporty a i samotné děti s PAS se mohly seznámit s netradičními pomůckami a hrami.

A co chystáme dál?

S rozvojem organizace se vyvíjí i nabízené služby a další možnosti. V říjnu 2021 se nám podařilo realizovat nápad na vytvoření volnočasové skupiny pro klienty s Aspergerovým syndromem v podobě sobotního setkávání jednou za kalendářní měsíc. I zde bude snaha využívat pohybu jako přirozené součásti života, která rozvíjí sociální dovednosti a vztahy a podporuje zdraví. Rádi bychom také nadále spolupracovali s Centrem APA. Máme zájem v zimě vyzkoušet lyžování nebo si v průběhu letních měsíců zkusit splutí řeky Moravy na raftech. V souvislosti s výše popsanými intervencemi v tělocvičně či snoezelen místnosti nabízíme i možnost praxe pro studenty nebo účast asistentů na příměstských táborech a dalších akcích. ■

Pokud se o nás chcete dozvědět více, navštivte náš web www.jan-olomouc.cz či Facebook pod názvem *Jdeme Autistům Naproti z. s. – JAN Olomouc*.

ČSMPS připravuje v České republice Mistrovství světa pro sportovce s Downovým syndromem

Lucie Francová, KTVS UHK, ČSMPS

Česká republika bude hostit významnou sportovní akci, která je prvním setkáním sportovců s Downovým syndromem a jejich podpůrných týmů v naší zemi. Mis-

trovství světa proběhne ve třech sportech: atletice, stolním tenisu a tenisu. Místem konání budou města Nymburk a Mladá Boleslav. Více informací na: <https://www.dsworld2022.cz/>.

Místo konání mistrovství světa

Hlavním areálem mistrovství bude Sportovní centrum Nymburk, kde budou probíhat mistrovství v tenise a stolním tenise. Toto centrum nabízí skvělé možnosti pro mnoho sportů i další vyžití. Tréninky a turnaje budou probíhat v místě ubytování a stravování. V centru je možno využít bazén a wellness. Atletická část mistrovství se bude konat v Mladé Boleslavi.

Pořadatelstvím akce byl pověřen **Český svaz mentálně postižených sportovců, z. s. (ČSMPS)**, který je sdružením samostatných sportovních oddílů či klubů. Sdružení zajišťují tělovýchovné, sportovní a turistické aktivity pro sportovce s mentálním postižením.

Hlavním cílem organizace je „umožnit sportování lidem s mentálním postižením v co nejširším rozsahu a nabídce, aby si každý zájemce mohl vybrat „svůj“ sport a hlavně – aby mohl zažít úspěch a radost z pohybu“ (ČSMPS, 2021).

Český svaz mentálně postižených sportovců (ČSMPS) spolupracuje s mezinárodními organizacemi Virtus, IPC a SUDS. V souladu s těmito organizacemi jsou dodržována jasně stanovená pravidla a vize v nabízených sportech. Nejnovější nabídkou jsou soutěže Sportovní unie pro sportovce s Downovým syndromem (SUDS), pod jejíž mezinárodní záštitou je pořádáno mistrovství světa.

Cílem SUDS je celosvětová propagace sportu pro osoby s Downovým syndromem (SUDS, 2021).

Mimo sporty zařazené na mistrovství světa jsou dále nabízeny sporty jako 3×3 basketbal (3 na 3), futsal, gymnastika, judo, lyžování, plavání a synchronizované plavání.

Do jednotlivých soutěží jsou sportovci zařazeni dle konkrétní diagnózy, kategorie se rozděluje na: 1. trisomii chromozomu 21 a 2. mozaikovou formu Downova syndromu.

Soutěže na regionálních či národních úrovních probíhají většinou ve sloučených kategoriích s ostatními sportovci s mentálním postižením. V mezinárodním měřítku se pořádají mistrovství Evropy, mistrovství světa a nejvyšší soutěží jsou světové hry Tri-Games.

Soutěže organizované zmíněnými organizacemi jsou samostatnými a cílenými akcemi pro jedince s mentálním postižením nebo s Downovým syndromem. Tilinger (2009) uvádí, že sport nabízí jedincům s mentálním postižením stejné hodnoty, potěšení a uspokojení jako osobám bez postižení. Sport může dávat nové stimuly, pocit úspěchu, vlastní ceny, výkonu a sounáležitosti a může tím ovlivnit nejen sportovce samotné, ale celé rodiny.

Premiéra sportovního setkání sportovců s Downovým syndromem v České republice

Účast na mistrovství světa je vrcholem dlouhodobé snahy, péle a systematické přípravy. Vrcholem přípravy bude v roce 2022 účast na

DOWN SYNDROME WORLD CHAMPIONSHIPS

NYMBURK • MLADÁ BOESLAV • 19TH - 26TH JUNE 2022

Mistrovství světa se bude konat 19.–26. června 2022 v Nymburce a Mladé Boleslavi.

Slavnostní zahájení je plánováno na pondělí 20. června. Od 21. do 25. června budou probíhat soutěžní dny. V sobotu 25. června celé mistrovství zakončí závěrečný ceremoniál.

Mistrovství světa proběhne ve třech sportech: atletice, stolním tenisu a tenisu. Důvodem spojení více sportů je finanční úspora, ale hlavně to, že sporty mají různé zastoupení, přípravu, přístup, zkušenosti organizátorů atd. Propojením sportů vzniká možnost nejen úspory, ale i vzájemných inspirativních setkání.

V rámci akce je plánován doplňkový program, workshopy, diskuse pro účastníky i zájemce z řad široké veřejnosti.

Informace k jednotlivým sportům

Atletické tréninky budou zajištěny ve Sportovním centru Nymburk a na atletickém stadionu v Mladé Boleslavi. Samotné závody budou probíhat v Mladé Boleslavi.

Mistrovství světa, 2018, Madeira

ATLETIKA

Mladá Boleslav, místo konání mistrovství světa v roce 2022

Vypsané soutěže 6. mistrovství světa v atletice jsou: běh na 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1 500 m, 800 m chůze, 1 500 m chůze, skok do dálky, vrh koulí, hod oštěpem, disk, triatlón, štafeta 4 × 100 m, štafeta 4 × 400 m.

Mistrovství světa, 2017, ČR

STOLNÍ TENIS

Spor centrum Nymburk, místo konání mistrovství světa v roce 2022

4. mistrovství světa ve stolním tenisu i 1. mistrovství světa v tenisu se bude konat v hale Sportovního centra Nymburk. U obou disciplín se bude soutěžit v kategoriích týmů, čtyřher, smíšených čtyřher a dvouher.

TENIS

Euro Trigemas 2021, Itálie

Spor centrum Nymburk, místo konání mistrovství světa v roce 2022

Na závěr slova a přání předsedy ČSMPS Daniela Pokorného: „Přejeme si, aby bylo mistrovství světa úspěšné a zajímavé nejen z pohledu sportovních výkonů a výsledků, ale aby přineslo i novou motivaci pro sportovce, jejich rodiny a trenéry. Rádi bychom vytvořili příjemnou atmosféru pro všechny zúčastněné...

Pokud byste se chtěli zapojit, neváhejte nás kontaktovat nebo sledujte naše webové stránky: <https://www.dsworld2022.cz/> nebo <https://www.csmps.cz/>.

Referenční seznam:

- Český paralympijský výbor. (2021). Získáno z: <https://paralympic.cz/cpv/>
Český svaz mentálně postižených sportovců. (2021). Získáno z: <https://www.csmps.cz/o-svazu/>
Tilinger, P. (2009). *Sport osob s mentálním postižením*. Praha: Karlova Univerzita, Česká republika.
Sport Union for athletes with Down Syndrome. (2021). Získáno z: <https://www.su-ds.org/about-us/>
Šípek, A., et al. *Vrozené vývojové vady – Downův syndrom [online]*. © 2008–2010. [cit. 2009-06-11]. Získáno z: http://www.vrozene-vady.cz/vrozene-vady/index.php?co=downuv_syndrom ■

Crossfit pro osoby s postižením

Eliška Vodáková, Stanislav Kupčák

Společně se Standou Kupčákem, předsedou neziskového spolku Colliery SRDCEM z. s., a zároveň spolumajitelem gyму Colliery CrossFit Ostrava, pod jehož záštitou nezisková organizace vznikla, se podíváme na jejich projekt.

Standa se s handicapem setkal již v dětství, má sestru s Downovým syndromem, a tak již v raném mládí získal spoustu nehezkých vzpomínek, kdy viděl na vlastní oči, jak dochází k vyčleňování těchto osob z kolektivu a k častým ústrkům a posměškům.

■ Jaká byla první myšlenka pro založení Colliery srdcem? Co Vás k tomu přivedlo?

V Colliery od samotného vzniku v roce 2014 cvičil Pavel Husar, kluk s DMO. Bylo fantastické vidět, jak ho komunita lidí v Colliery přijala, oproti jiným fitness se na něj nikdo neřval skrze prsty. Naopak mu při cvičení a workoutech fandili.

Myšlenka zpřístupnit cvičení i ostatním osobám s postižením přišla v roce 2017. Tehdy jsme založili spolek Colliery SRDCEM s cílem zpřístupnit cvičení u nás v gyму všem a motivovat další zařízení. To se podařilo – po roce u nás už cvičilo 5 osob s postižením. Naši trenéři absolvovali v zahraničí kurzy a sbírali další vědomosti. Tyto vědomosti jsme využili pro přípravu vlastního kurzu *Cvičení pro handicapované*, který je akreditován MŠMT a připraven pro školení českých trenérů s cílem rozšířit projekt sportování s handicapem po ČR.

■ Jak je rozdílný crossfit pro zdravé a pro děti se znevýhodněním, postižením?

Na tuto otázku by lépe odpověděli naši trenéři. Ale využíváme výhody CrossFit gyému. Tím, že se jedná o velký otevřený prostor, mohou se zde vozíčkáři dobře pohybovat. Využíváme velké množství cviků z crossfitu, které se dají modifikovat pro jednotlivé typy postižení.

Cviky pro osoby s postižením máme natočené ve videoknihovně cviků, která bude součástí připravované aplikace **Sportuj s handicapem**. Aktuálně máme natočeno přes 350 cviků a nyní hledáme finance na dokončení celého projektu.

Aplikace má osoby s postižením sdružovat, ukázat jim, kde, jak a s kým mohou cvičit ve svém okolí. Do aplikace budou zapojeni trenéři, kteří budou přidávat rady a aktuality. Zároveň zde budou aktuální informace o sportovních aktivitách pro osoby s postižením.

■ Na které postižení jste více zaměřeni? (tělesné, mentální, zrakové, sluchové)

Cvičí u nás 35 sportovců s postižením. Jedná se o děti s DMO, autismem, děti s Downovým syndromem, vozíč-

káře a děti s dalšími specifickými onemocněními spojenými se vzácnými chorobami nebo po úrazech. Pro osoby nevidomé máme speciálně upravené programy pro vesla, které hlasově navádí, v jakém tempu daný člověk vesluje, kolik kilometrů mu zbývá do cíle atd.

■ Jak to vypadá se založením pobočky v Olomouci? Kde máte další pobočky?

Jsmo rádi, že díky HitHit kampani nás přispěvatelé posouvají do dalších měst, jako je Opava a Olomouc. Prvním krokem bude zaškolení všech trenérů do našeho akreditovaného kurzu. V rozšíření do nových měst vidíme i velký potenciál pro lepší komunikaci s kraji a podporu v rozšíření projektu po celé ČR.

■ Účastníte se nějakých soutěží?

Snažíme se umožnit trénovat běžným osobám s postižením bez nutnosti reprezentovat v jakémkoliv sportu. Tím se trochu lišíme. Jednoduše chceme ukázat, že i člověk s postižením si může normálně zajít do fitka a zacvičit si pod dohledem trenéra. Para atletika, para hokej, para olympionici – tam nemůže být každý. U nás ano. Pavel Husar, který od nás je od začátku a trénuje na adaptive crossfit závody, nás již 2× reprezentoval.

■ Je u vás možné provozovat mimoškolní aktivity? Jak a kde?

V přípravě máme programy pro děti ze sociálně slabších rodin, dětských domovů. Dále se věnujeme přípravě mládeže pro reprezentaci ČR v crossfitu na závodní úrovni. Realizujeme rovněž příměstské tábory.

■ Máte k dispozici nějaké kompenzační pomůcky, nebo pracujete s běžnými?

Máme řadu speciálních pomůcek: adaptéry na vesla, speciální švihadla, úchopové pomůcky a mnoho dalších, které dokážeme využít i pro tréninky se zdravými klienty. Standa a jeho tým pevně věří, že se podaří projekt rozšířit do dalších měst, získá se podpora a že na tuto myšlenku budou slyšet i zdravotní pojišťovny a posune to jejich projekt o kus dál. ■

APA KARNEVAL

ANEB KDO JE TVÝM HRDINOU?

KDY?

08.04.2022 od 19:00

KDE?

v BEA centru Olomouc

Fakulta
tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury
Univerzita Palackého
v Olomouci

Centrum APA

Centrum aplikovaných pohybových aktivit při FTK UP v Olomouci

Podpora tělesné výchovy a volnočasových aktivit osob se zdravotním postižením:

- **Tvorba a konzultace individuálních vzdělávacích plánů do školní TV**
- Podpora při začleňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do školní TV a pohybových programů
- **Půjčovna a vývoj sportovních a kompenzačních pomůcek**
- Organizace odborných seminářů a konferencí
- **Tvorba metodických materiálů pro školní TV i volnočasové aktivity**
- **Monitoring bezbariérovosti a sportovních areálů**
- **Podpora studijních programů ATV a APA na FTK UP v Olomouci**
- **Celoživotní vzdělávání instruktorů a asistentů pedagoga**

Video:
My jsme Centrum APA

Video:
Centrum APA: Společně v akci

www.apa.upol.cz
[facebook.com/CentrumAPA](https://www.facebook.com/CentrumAPA)

Baví Vás sport a práce s lidmi? Máte rádi výzvy?

Na katedře aplikovaných pohybových aktivit Fakulty tělesné kultury, Univerzity Palackého v Olomouci můžete studovat níže uvedené studijní programy.

- **Nabízíme Vám tyto studijní programy Bc.**
- **Aplikované pohybové aktivity - speciálně pedagogický základ (APA)**
Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání a speciální pedagogiku (ATV)
- **Poté můžete pokračovat ve studijních programech Mgr.**
Aplikované pohybové aktivity - poradenství ve speciální pedagogice (APA)
Učitelství TV pro 2. st. ZŠ a SŠ se zaměřením na speciální pedagogiku (ATV)
- **Uplatnění absolventů APA a ATV – Bc.**
Vychovatel, včetně speciálních a integrovaných skupin
Asistent pedagoga
Pedagog volného času
- **Uplatnění absolventů APA a ATV – Mgr.**
Absolvent magisterského studia APA může pracovat jako pedagog zaměřený na tělesnou výchovu, včetně učitelství v MŠ
Absolvent magisterského studia ATV může pracovat jako učitel všeobecně vzdělávacích předmětů

Studium je zpřístupněno i osobám se zdravotním postižením

Satisfaction of parents of children with a disability with inclusion in physical education

Spokojenost rodičů dětí s postižením s inkluzí v tělesné výchově

Chipo Malambo, Klára Daďová*

Katedra zdravotní tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství UK FTVS

ABSTRACT

Aim: This work aimed to explore the satisfaction of parents of children with disabilities with the inclusion of their child in physical education (PE).

Methods: This study used a cross-sectional survey research design. The Parent Perceptions Towards Adapted Physical Education Teachers (PPTAPET) survey (Columna, Cook, Foley, & Bailey, 2014) measured the satisfaction. This has been supplemented with demographic issues and issues related to support during distance learning due to the COVID-19 pandemic. Twenty-seven Czech parents of children with disabilities who attend PE in mainstream schools completed the survey electronically.

Results: The results show that although more than half of the parents (51.8%) were satisfied with their children's PE teachers' qualification, fewer parents reported being satisfied with communication, rapport, and the teachers' interest in knowing the child's contraindications. Some differences were observed with parental satisfaction regarding the inclusion in PE when social demographics such as gender of the parent and if the child went to school in the catchment area were factored in. Majority of the parents reported being supported during distant learning but half of them was not able to rate their satisfaction.

Conclusion: Results of this pilot study suggest that PE teachers and school managers should consider parent satisfaction when deciding on better inclusive PE classes for children with special education needs. Social demographics could also play a role in how parents perceive inclusive PE. However, additional research is needed to explore parental expectations and satisfaction with PE.

Keywords: Inclusive physical education; Special needs; Adapted physical activity; Communication; Special education; School evaluation

ABSTRAKT

Cíle: Cílem této práce bylo prozkoumat spokojenost rodičů dětí se zdravotním postižením se začleněním jejich dítěte do tělesné výchovy (TV).

Metody: Jedná se o průřezovou studii. K měření spokojenosti byl použit dotazník Parent Perceptions Towards Physical Education Adapted Teachers (PPTAPET) (Columna, Cook, Foley, & Bailey, 2014). Ten byl doplněn o demografické otázky a otázky týkající se podpory během distanční výuky z důvodu pandemie covid-19. Studie se zúčastnilo dvacet sedm českých rodičů dětí se zdravotním postižením, které navštěvují TV v běžných školách. Dotazník byl administrován elektronicky.

Výsledky: Bylo zjištěno, že ačkoli více než polovina rodičů (51,8 %) byla spokojena s kvalifikací učitele TV, méně rodičů bylo spokojeno s komunikací, vztahem a zájmem učitele znát kontraindikace dítěte v TV. Určité rozdíly byly pozorovány u spokojenosti rodičů s inkluzí v TV, když byly zohledněny sociální demografické údaje, jako je pohlaví rodiče a zda dítě chodí do spádové školy. Většina oslovených rodičů uvedla, že byli podpořeni během distanční výuky, ale polovina z nich nedokázala ohodnotit spokojenost s touto podporou.

Závěr: Výsledky této pilotní studie naznačují, že učitelé TV a vedoucí pracovníci škol by měli při rozhodování o lepších inkluzivních hodinách TV pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami zohlednit spokojenost rodičů. Roli v tom, jak rodiče vnímají inkluzivní TV, by mohla hrát také sociální demografie. Pro hlubší poznání spokojenosti rodičů s inkluzivní TV je však třeba další výzkum.

Klíčová slova: inkluzivní tělesná výchova; speciální potřeby; aplikovaná pohybová aktivita; komunikace; speciální vzdělávání, hodnocení školy

INTRODUCTION

The importance of physical education (PE) for pupils with disabilities is a research area that is well documented. For instance, PE for pupils with disabilities has been shown to improve motor skills, reduce obesity and increase self-independence to mention a few (Adyrkhaiev and Adyrkhaieva, 2018). However, questions have arisen about the extent to which these PE services are inclusive and how they can be best improved. Therefore, some research in inclusive PE has started to focus on understanding teacher and student perspectives regarding the inclusion of pupils with special education needs in PE. Such studies aim to improve teaching outcomes in inclusive PE (McNamara et al., 2020; Tant and Waterlain, 2016; Orlic et al., 2016).

When it comes to PE, the Czech Republic has tried to develop educational frameworks that are inclusive other than just integrating (Kudláček et al., 2008; Ješina and Kudláček, 2011). Inclusive education works on changing educational structures, systems, and methodologies to meet the needs of all children. It is based on the idea that policies and practices in schools respond to the diversity of the students in that school (Wedell, 2008; Sandri, 2014). It is regulated by the School Act No.561/2004 Coll. on pre-school, primary, secondary, higher vocational and other education, which was amended by Act No. 82/2015. The Act (561/2004 Coll., Section 16) provides for the following terms as specified: special educational needs (SEN), pupils with disabilities – physical, mental, visual, and hearing, and pupils with autistic spectrum disorder (ASD), with impaired communication skills, with specific learning disabilities (SLD) and social disadvantage (Bartoňová and Ješina, 2013). This law is followed by Decree No. 27/2016 on pupils' education with Special Educational Needs and Gifted Pupils, as amended by Amendment No. 270/2017 Coll. and 2nd amendment No. 416/2017 Coll. Participation of pupils with SEN in PE should be based on an individualized education plan (IEP) as guided in the Education Act (561/2004), as well as in Decree No. 73/2005 Coll) (Michalík, 2000).

Children needing IEPs in the Czech Republic could be assumed to be on the increase based on the data from 2018, which shows an increase in developmental disorders and ASD, doubling from the last decade from 4.3% to 8.4% (Statistika a my, 2018). Data further shows that about 25% of children with disabilities attended special schools or special classes within mainstream schools. This, therefore, means that most of the children participate in regular classes at mainstream schools (Statistika a my, 2018). Whether in special classes or mainstream, all these children need to have access to PE. This is because, as shown in research,

inclusive PE can positively affect attitudes and social skills when well-implemented, as shown by research (Lieberman and Houston-Wilson, 2009; Řičica et al., 2021). However, poorly implemented inclusive PE has been reported to lead to ineffective outcomes. Some of the causes of poor results of inclusive PE have been attributed to: teachers not feeling competent to carry out inclusive PE classes, schools not being fully equipped, or inclusive classes being more challenging to lead (Řičica et al., 2021).

Some research has shown that considering parents' perspectives of children with disabilities could lead to positive outcomes in PE. Some of these positive outcomes have been reported to lead to increased problem-solving skills while improved communication between PE teachers and parents has resulted in increased child participation in PE (Lindsay and Dockrell, 2004; Chaapel et al., 2012; Lee et al., 2017). Parents are known to be the best advocates for improving their children's standards of living and therefore involving them in their children's school and leisure activities is crucial (Ytterhus et al., 2008).

However, some studies have stated that some parents have reported not being satisfied with involvement in the implementation process, qualifications of teachers and communication style, frequency of communication, safety measures and risk prevention in PE lessons and collaboration of teachers with children during covid lockdown (Shields and Synnot, 2016; Toseeb et al., 2020; Stoner and Angell, 2006; Huang et al., 2021). Unfortunately, few studies have focused on parents' satisfaction of children with disabilities towards inclusion in physical education to give a comprehensive picture of this situation. One of the few studies by Salembier and Furney (1997) that explored parents' perceptions of their own involvement in participating on creating their children's IEPs and the level of satisfaction with the IEP meetings concluded that 30% of the respondents were not satisfied with the overall process. They also mentioned poor relationships with the instructors and complained about not receiving information on the planning process. At the same time, a study titled Parents' Perceptions of Motor Interventions for Infants and Toddlers with Down syndrome, carried out by Sayers et al. (2002), found that the parents were happy when the teachers had encouraged them over time and kept them informed. This led to parents feeling empowered, because they saw progress made by their children and were able to realize that they contributed to this improvement.

The importance of exploring parental perspectives on inclusion in PE should not be underestimated. Learning from parents how to work with their children would help develop more robust and effective inclusive programs. In the light of the rising numbers of children with SEN – as aforementioned – it is even

more crucial to get parents' perspective on this topic. Parents are their child's first teachers, and children with disabilities spend most of their time with their parents. Therefore, it is only logical to assume that their perspective towards inclusion in PE could impact their child's participation in PE classes and its outcomes. Although research is slowly gaining ground on understanding parental attitudes in the Czech Republic, more information is needed to understand factors that might influence parents' satisfaction with their child in PE. Therefore, due to the lack of sufficient research in this area, this study aimed to explore the satisfaction of parents of children with disabilities towards PE teachers in the Czech Republic based on (a) communication, (b) qualification, (c) rapport and (d) support during COVID-19 lockdown.

METHODS

Research design

This study used a cross-sectional survey research design. The interest of this study was to capture a general picture of the prevailing perceptions that would lead to carrying out more comprehensive research in the future. This method also allowed data collection to be less financially demanding yet manageable. We know the limitations of using cross-sectional survey designs, such as population bias and low response rate that can lead to a non-representative sample which makes generalizing results difficult (Setia, 2016).

Participants

In this study, 27 parents participated (parents of 27 children). The participating parents included 19 females (70%) and eight males (30%). We used a non-randomized sampling procedure as the participants were conveniently sampled. Inclusion criteria were that the child had to have an official diagnosis and that the child attended PE at school.

A higher number of parents reported having male (23) children, and only four female children were recorded. Most of the children were either 8 years old ($n = 8$) or more than 11 years old ($n = 8$), respectively. The youngest age reported was 6 years (1 child). The results also show that most children were in 5th grade, 2nd grade, and 4th grade ($n = 11$, $n = 8$ and $n = 4$, respectively). The least number of children attended 1st and 3rd grades with only 1 student reported in these two categories. Most children ($n = 20$; 74.1%) attended school within their catchment area. Most respondents reported living in big cities, i.e., a municipality with more than 100 000 inhabitants (52%), the rest of the sample reported small town municipalities (less than 5 000 inhab.; 30%) and municipalities of 5 000–100 000 inhabitants (18%).

In our sample, the most prevalent disorder was autism spectrum disorder (ASD; 25%), followed by attention deficit and hyperactivity disorder (ADHD; 11%) and attention deficit disorder (ADD; 7.8%). Other disabilities included learning and speech disorders, sensory, physical, intellectual impairment, epilepsy, and obesity. It is important to note that some parents indicated their children having comorbidity of disorders.

Instruments for data collection

This study adapted and translated (to the Czech language) The Parent Perceptions Toward Adapted Physical Education Teachers (PPTAPET) survey (Columna et al., 2014). The purpose of the PPTAPET is to assess parents' perceptions of physical education lessons (PE) as well as Adapted physical education (APE) teachers working with children with ASD, in the areas of: (a) teacher qualification, (b) parent and teacher rapport, and (c) communication skills. The PPTAPET is a valid and reliable scale; each subscale possesses high alpha values of 0.89 (communication), 0.89 (qualification), and 0.92 (rapport) and calculated split-half reliability of the scale of $r = 0.90$ determined by the Spearman-Brown Prophecy formula (Columna et al., 2014). The survey uses 12 items related to communication with the parents (four items), teacher knowledge (four items), and parent-teacher rapport (four items). Based on the following data and the fact there is no Czech standardized questionnaire exploring this topic, this questionnaire was chosen as a data collection tool.

The scale was slightly modified to fit the Czech context. The terms Adapted Physical Education and General Physical Education were changed to Physical Education as this term is better understood. Adapted Physical Education teacher was also changed to Physical Education Teacher. As mentioned above, the reason was to use widely known words in Czech schools. Because this study is not limited to ASD only, this item was changed to a child with special needs to incorporate other children with any disability. All other factors were identical to the origin PPTAPET.

In addition to the PPTAPET survey, parents had to answer demographic questions. Child information included age, gender, information whether the child goes to school within the catchment area, and the type of disability the child had been diagnosed with. The survey also asked parents if their child received online PE classes during the COVID lockdown and whether the parent was satisfied with the support. Parents also had to rate the PE teachers saying whether the PE teacher took into consideration the child's health contraindications.

Data collection procedure

Initially, we had hoped to physically contact parents with children with disabilities through a school-based representative sample. However, all schools were closed and operated online due to the COVID lockdown. Thus, we opted for an online-based questionnaire using Google docs. Facebook groups of parents with disabilities were contacted. We also got parents who had participated in previous projects of Charles University. Therefore, all data was filled in electronically. The parents were not obligated to fill in the survey, and they were informed that none of their details would be taken (all data were anonymous). The Ethics Committee of the Faculty of Physical Education and Sports, Charles University, approved the study.

Data analysis

IBM SPSS statistics version 22 was used as means for the analyses. In this study, data were investigated using descriptive statistics. Firstly, we analyzed the parent's demographic data using descriptive statistics. Secondly, based on the 5 points Likert scale, we analyzed

each PPTAPET variable using percentages and frequencies. In reporting the results, we condensed the scale into three categories: (a) disagree (strongly disagree + disagree), (b) neutral, and (c) agree (strongly agree + agree). We tested results for α coefficients for each of the three subscales (communication skills, teacher qualification, and parent and teacher rapport). The survey had high internal validity of .87, .87 and .94. A high internal reliability was also found using the Guttman Split-half reliability coefficient with a score of .91.

RESULTS

General results of main variables

Parent's satisfaction with communication

In Figure 1, there are answers to the question of how satisfied parents were with communication with the PE teacher. The results show that more parents 44.4% ($n = 12$) rated it poorly and 37.04% ($n = 10$) were indecisive. Only 5 parents (18.52%) agreed to be satisfied with communication.

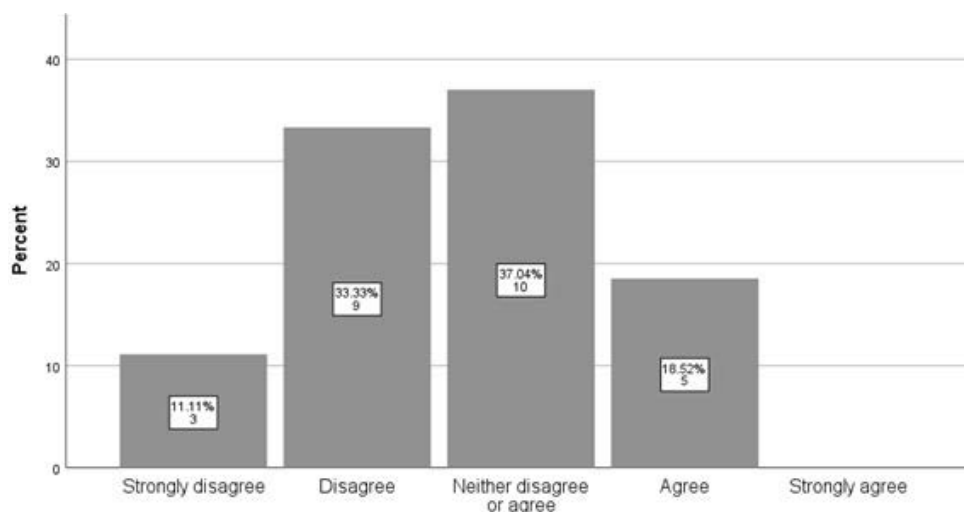

Figure 1 Parent's satisfaction with communication with PE teacher

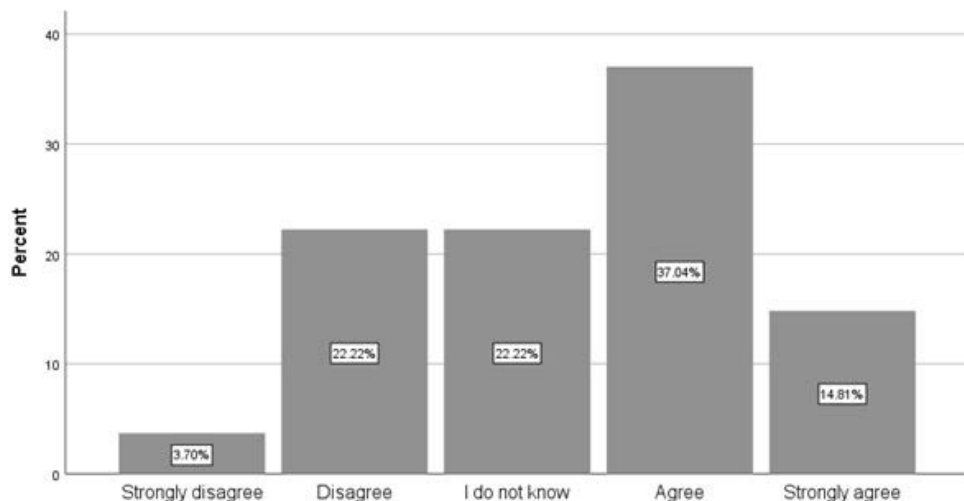

Figure 2 Parent's satisfaction with qualification of PE teacher

Parent's satisfaction with the PE teacher's qualifications

The results in Figure 2 for satisfaction with PE teacher qualification show that more than half of the parents, 51.8% (n = 14), were satisfied with the PE teachers' qualifications. Seven parents (25.92%) reported dissatisfaction, and 6 parents stated they did not know.

Parent's satisfaction with rapport with PE Teacher

Figure 3 shows satisfaction with rapport without a significant difference in choices. The results show that more parents, 44.4% (n = 12), are more likely to report being satisfied than 29.63% (n = 8) of the parents who said they were not.

Parent's satisfaction with teachers' knowledge on pupils' contraindications

The results from Figure 4 on satisfaction with PE teachers' interest in the pupils' contraindications show twelve parents (44.9%) reported being satisfied, while 8 (29.7%) rated unsatisfied. Interestingly, a quarter of the sample does not know.

Parent's satisfaction with support during COVID lockdown

Figure 5 shows the results of parents who reported receiving PE learning support during the COVID. Most parents (n = 20; 74.1%) indicated getting support, while 25.9% (n = 7) said they did not. Figure 5 shows that half (n = 10) of the parents who reported receiving support were neutral about their feelings on this question. Eight parents (40%), however, did report to be satisfied.

Results according to selected variables

Location of the school

Table 1 shows level of satisfaction based on the location of the school. The results show that between the two groups, parents whose child goes to school outside the catchment area were more likely to be dissatisfied (42.9%) with rapport compared to parents whose child attends school within the catchment area. The difference in terms of satisfaction between the two groups was minimal. Interestingly, majority of parents from schools within the catchment area were either

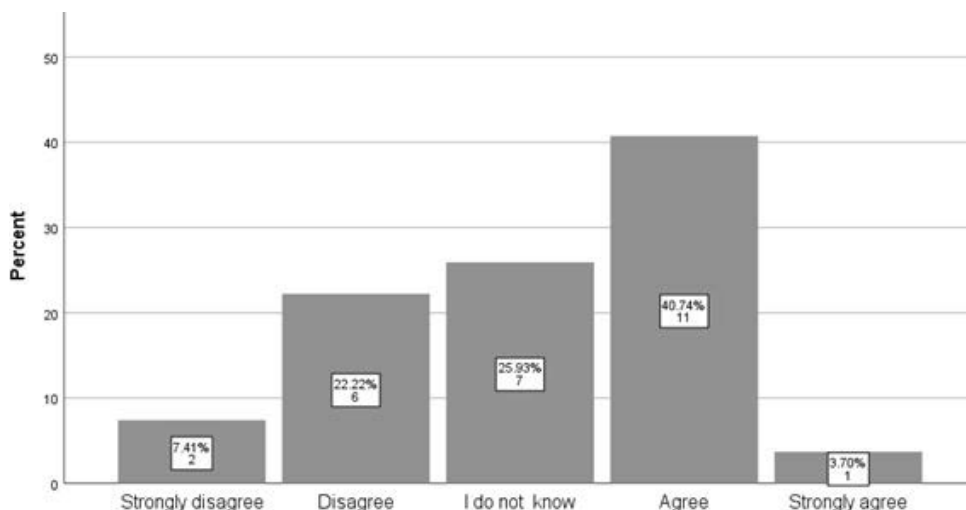

Figure 3 Parent's satisfaction with rapport with PE Teacher

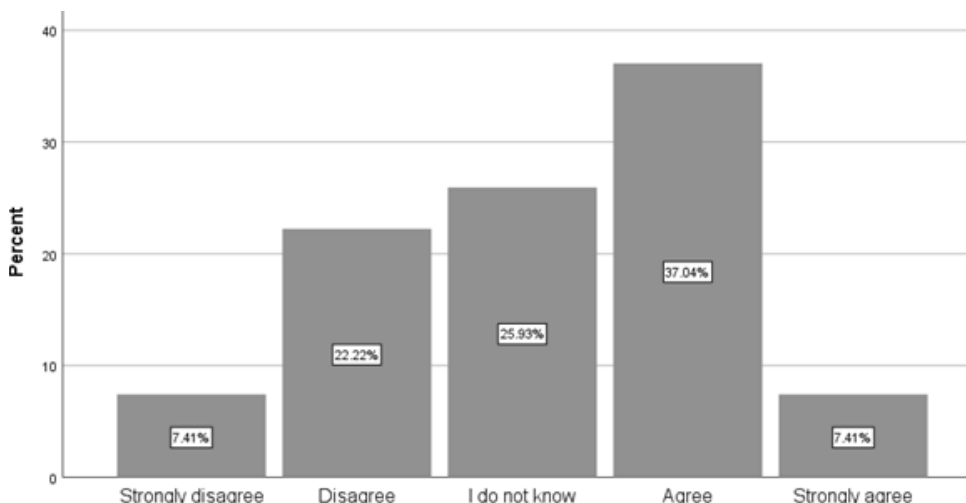

Figure 4 Parent's satisfaction with teacher knowledge on pupils' contraindications

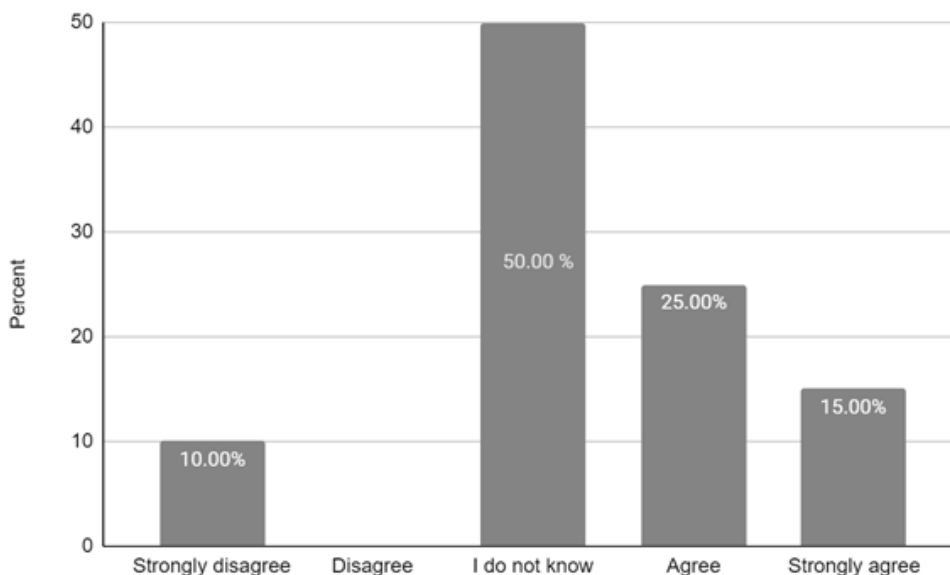

Figure 5 Parent’s satisfaction with distance learning support during COVID lockdown

satisfied or did not know. The results also show that both groups of parents were more likely to be satisfied with PE teaching qualifications. Furthermore, parents whose children attend school within their catchment

area are more likely to be dissatisfied with communication (55%), while parents whose child does not are more likely to remain neutral (71.4%).

Table 1 Satisfaction according to location of the school

If the child goes to school within the catchment area AND satisfaction							
Satisfaction of parents with rapport							
		Strongly disagree	Disagree	I do not know	Agree	Strongly agree	Total
catchment area	Yes	1 5.0%	4 20.0%	6 30.0%	9 45.0%	0 0.0%	20 100.0%
	No	1 14.3%	2 28.6%	1 14.3%	2 28.6%	1 14.3%	7 100.0%
Total		2 7.4%	6 22.2%	7 25.9%	11 40.7%	1 3.7%	27 100.0%
Satisfaction with qualification of PE teacher							
		Strongly disagree	Disagree	I do not know	Agree	Strongly agree	Total
catchment area	Yes	0 0.0%	5 25.0%	5 25.0%	9 45.0%	1 5.0%	20 100.0%
	No	1 14.3%	1 14.3%	1 14.3%	1 14.3%	3 42.9%	7 100.0%
Total		1 3.7%	6 22.2%	6 22.2%	10 37.0%	4 14.8%	27 100.0%
Satisfaction with communication							
		Strongly disagree	Disagree	I do not know	Agree	Strongly agree	Total
catchment area	Yes	2 10.0%	9 45.0%	5 25.0%	4 20.0%	0 0.0%	20 100.0%
	No	1 14.3%	0 0.0%	5 71.4%	1 14.3%	0 0.0%	7 100.0%
Total		3 11.1%	9 33.3%	10 37.0%	5 18.5%	0 0.0%	27 100.0%

Gender of parent

Table 2 shows results on satisfaction based on the parents’ gender. The results show that half of the male parents were satisfied with rapport. Male parents were somewhat more dissatisfied with PE teacher qualifications than female parents, who were more likely to be satisfied. As far as quality of communication is concerned, 50% of male parents were more likely to

agree to be satisfied with communication compared to female parents, who were mostly neutral (47.4%) or not satisfied (47.3%).

Type of disability

Table 3 shows satisfaction based on the type of disability. The results show that those parents of children with learning disorders and ASD were more likely to

be satisfied with teacher rapport (66.7% and 62.5%, respectively). Parents of children with comorbidity were more likely to be neutral towards teacher rapport (41.5%). Furthermore, results show that most (66.7%) parents of children with comorbidities were satisfied with PE teacher qualification. On communication,

the results show that most (60%) parents of children with comorbidity were neutral with satisfaction with communication. The results also show that parents of children with ASD were likely to be dissatisfied (50%) with communication, followed by parents of children with comorbidity with 41.7%.

Table 2 Satisfaction according to parental gender

Gender of the parent AND satisfaction							
Satisfaction of parents with rapport							
		Strongly disagree	Disagree	I do not know	Agree	Strongly agree	Total
Gender	Male	2	1	1	4	0	8
		25.0%	12.5%	12.5%	50.0%	0.0%	100.0%
Gender	Female	0	5	6	7	1	19
		0.0%	26.3%	31.6%	36.8%	5.3%	100.0%
Total		2	6	7	11	1	27
		7.4%	22.2%	25.9%	40.7%	3.7%	100.0%
Satisfaction with qualification of PE teacher							
		Strongly disagree	Disagree	I do not know	Agree	Strongly agree	Total
Gender	Male	0	4	1	2	1	8
		0.0%	50.0%	12.5%	25.0%	12.5%	100.0%
Gender	Female	1	2	5	8	3	19
		5.3%	10.5%	26.3%	42.1%	15.8%	100.0%
Total		1	6	6	10	4	27
		3.7%	22.2%	22.2%	37.0%	14.8%	100.0%
Satisfaction with communication							
		Strongly disagree	Disagree	I do not know	Agree	Strongly agree	Total
Gender	Male	1	2	1	4	0	8
		12.5%	25.0%	12.5%	50.0%	0.0%	100.0%
Gender	Female	2	7	9	1	0	19
		10.5%	36.8%	47.4%	5.3%	0.0%	100.0%
Total		3	9	10	5	0	27
		11.1%	33.3%	37.0%	18.5%	0.0%	100.0%

Table 3 Satisfaction according to type of disability

Type of disability AND satisfaction										
Type of disability		satisfaction with rapport			satisfaction with teacher qualification			satisfaction with communication		
		Disagree	I do not know	Agree	Disagree	I do not know	Agree	Disagree	I do not know	Agree
Learning disorders	Count	1	0	2	1	2	0	0	2	1
		33.3%	0.0%	66.7%	33.3%	66.7%	0.0%	0.0%	66.7%	33.3%
Behavioral disorders	Count	0	0	1	1	0	0	0	0	1
		0.0%	0.0%	100.0%	100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%
ASD	Count	2	1	5	2	3	3	4	2	2
		25.0%	12.5%	62.5%	25.0%	37.5%	38.0%	50.0%	25.0%	25.0%
Hearing	Count	1	1	0	0	0	2	2	0	0
		50.0%	50.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%	0.0%	0.0%
Physical disabilities	Count	1	0	0	0	0	1	1	0	0
		100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%	0.0%	0.0%
Comorbidity	Count	3	5	4	3	1	8	5	6	1
		25.0%	41.7%	33.3%	25.0%	8.3%	66.7%	41.6%	50.0%	8.3%

DISCUSSION

The aim of this study by using the (PPTAPET) survey was to explore the satisfaction of parents with children with disabilities towards inclusive physical education in the Czech Republic.

When analyzing parental satisfaction with communication with the PE teacher, we found less than half of the parents (44.4%) were satisfied with communica-

tion with the PE teacher. In comparison, some parents (37%) were indecisive and only 18.5% of the sample agreed to be satisfied with communication. These results are contrary to results from studies such as Lee et al. (2017), who found that most parents were satisfied with teacher communication. Parents in our study may have been less satisfied with communication for several reasons. On further analysis, we found some interesting results when we looked at demographic

interplay. We saw male parents were more likely to be satisfied with communication than female parents who were neutral or dissatisfied.

This may be related to the fact that women take care of children more and are more communicative than men, requiring more communication. We also found that half of the parents of children with ASD were more likely to be dissatisfied with communication, while parents of children with comorbidity were more neutral (60%). The interaction of these demographic variables with satisfaction gives us another broad picture of why fewer parents would have been satisfied with communication. These results may have been impacted by the way this communication usually happens between the teacher and parents. For instance, Chaapel et al. (2012) found that parents seeking satisfaction highlighted their need for more frequent communication than every six weeks.

When it came to parental satisfaction with the PE teachers' qualifications, we found that more than half of the parents (51.8%) agreed to be satisfied with PE teachers' qualifications (Figure 5). As aforementioned in the literature review (Columna et al., 2008), most parents want teachers with the necessary skills and training to work with their children. Interestingly, delving further into the demographics, we found that male parents were more likely to be dissatisfied (50%) with PE teacher qualification, while female parents were more likely to be satisfied (42.1%). Furthermore, parents of older children were more likely to be satisfied with teacher qualifications than parents of younger children. Based on these results, we can say that most parents from our sample perceived PE teachers' qualifications as adequate. This could have been attributed to the fact that PE teachers in the Czech Republic go through rigorous training as prescribed by Act No. 563/2004 Coll. However, it would be interesting to research further how well parents understand the concept of a qualified PE teacher for a pupil with SEN.

The results also show that less than half of the parents (44.4%) are likely to be satisfied with rapport and 29.6% of parents feel more likely to be dissatisfied, unlike studies done by Lee et al. (2017) and An and Goodwin (2007) who found that most parents were satisfied with teacher-parent rapport. Our results are like those of Salembier and Furney (1997), who reported that some parents mentioned poor relationships with instructors. These results could be compared to those attributed to parental satisfaction with communication. Communication and rapport go hand in hand as both are part of parental involvement. The findings can be explained using the results of Columna et al. (2008) where they described that most parents wished they could be more involved in the children's educational process. The authors further say that some parents tend to take a more passive role

when there is low interaction between the parent and the PE teacher. It would be interesting to find out to what extent PE teachers involve parents in decision making and whether the parents are possibly led into this passive role by the noncommunicative teachers. Further research would be necessary to better understand what rapport and collaboration mean for Czech parents. Perhaps this could denote they would like to be more equipped with knowledge about the PE activities done at school and guiding the parents on doing some exercises at home. Therefore, PE teachers must factor in the importance of a collaborative approach because parent involvement has long-lasting effects; the more the parent is involved, the better.

The results on whether the PE teacher seems interested in knowing the child's health contraindication show that less than half of the parents (44.4%) were satisfied with the teacher's interest in learning their child's contraindications. In contrast, 25.9 % of the parents said they did not know, and 29.6% were dissatisfied. The number of parents who said they were not satisfied was also of an interest. It is, however, difficult to ascertain if their lack of knowledge was based on poor communication, rapport with the PE teachers or lack of knowledge about contraindications on their part.

The past months have brought up significant changes in how education is being conducted. Due to the COVID-19 lockdowns, schools had to transition to distance education and online learning. This change brought challenges for non-traditional courses like PE. Factoring in PE with SEN presents even more challenges regarding the quality and effectiveness of online PE education. When we asked the parents if they were satisfied with the support they got during the lockdown, of the 27 parents, only 20 mentioned that they did receive help. The results show that half of the parents (50%) remained neutral on the topic while only 40% agreed that they were satisfied. Neutrality in this aspect could mean any number of things, and without information on parental expectations, it is difficult to ascertain why 50% of the parents decided to be neutral. However, if we look at the Castro-Kemp et al. (2021) study, their results can help us understand them. Their study found that parental views were dependent on social demographics. Further, the novelty of this type of learning could also help explain the results; for most parents, it was something new. Therefore, they might not have a frame of reference to compare, contrast and come up with a decision as to if this was adequate support or not. Furthermore, a study by Toseeb et al. (2020) found considerable differences among parents of children with SENs in how supported they have felt during COVID-19. Another study that can explain these differences in results is by Huang et al. (2021), who found that despite parents receiving support dur-

ing COVID, there was a difference in intensity of the exercise given compared to pre-COVID. It is also important to point at teacher preparedness and expertise to conduct PE online with SEN. For most teachers, this was a new experience, and they were therefore bound to be facing issues.

The results of our study show that although most parents were satisfied with the qualification of the PE teacher to carry out PE for the children with SEN, fewer parents were satisfied with the communication and rapport they received from the PE teachers. Interesting were the differences in results we observed when factoring in some social demographic variables, such as gender of the parent, type of diagnosis, age of the child and whether they went to school in the catchment area. We found that satisfaction could be a multifaceted issue and as such, PE teachers need to consider these social demographic aspects. For instance, parents of children with comorbidity might require more feedback, or parents with younger children with SEN might be more sensitive to their needs and be more protective; hence PE teachers need to establish good rapport from the start. Another aspect of interest is that the primary caregiver might have different perspectives on satisfaction. For instance, if Czech mothers are more likely to give immediate care for their child with SEN, they will likely be more critical when evaluating PE and inclusion. While, if fathers are not, they might not necessarily have all the information to make an informed decision. All these are essential factors that should be considered when trying to make more inclusive PE classes.

This study has limitations of which we are aware. Firstly, due to the COVID-19 situation, we had to change how our respondents were selected. Therefore, this study utilized a convenience sample, which is unlikely to be representative of the entire population of parents of children with SEN. It is also important to mention that the sample was relatively small, and there was a massive disparity in the number of respondents by gender. These two facts affect the generalizability of the findings. We recommend that future research uses larger samples and factors in equal representation of both sexes.

Secondly, this study did not factor in correlation among the different variables, and we focused only on the response patterns. Therefore, future studies should explore if the type and complexity of disability is an influencing variable over parent satisfaction. Lastly, developing a Czech normed instrument would be ideal to ensure that the perception of satisfaction is culturally appropriate. Data should be obtained from both primary and secondary caregivers.

CONCLUSION

Parents are key players in the upbringing and education of their children. Therefore, to ensure effective PE programs for children with SEN, it is essential to use a holistic approach involving parental attitudes and satisfaction with the services. We found that although most parents were satisfied with PE teacher qualifications, fewer parents reported being satisfied with the communication, rapport, teacher interest in child's contraindications and learning support during COVID-19 lockdown. Among the factors that can affect satisfaction with communication could have been a mismatch in expectations between parents and PE teachers, a PE teacher's busy scheduling and non-sufficient communication. It is also essential to know that differences based on social demographics were observed. While bearing in mind the limitations of this pilot study, it was the first study to assess parents' satisfaction with inclusion of their child with SEN in PE in the Czech Republic. Thus, it can provide important information to all parties involved; and PE teachers, school managers and parents should consider it when coming up with inclusive PE for children with SEN.

REFERENCES

- Adyrkhaiev, S., & Adyrkhaieva, L. (2018). The influence of adaptive physical education on physical health and fitness of students with disabilities. *Social welfare: interdisciplinary approach*, 2(7), 96. <https://doi.org/10.21277/sw.v2i7.322>
- An, J., & Goodwin, D.L. (2007). Physical Education for Students with Spina Bifida: Mothers' Perspectives. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 24(1), 3858. <https://doi.org/10.1123/apaq.24.1.38>
- Bartoňová, R., & Ješina, O. (2013). Integrovaná tělesná výchova – limity a návrhy jejich řešení. *Studia Sportiva*, 7(3), 31–42. <https://doi.org/10.5817/StS2013-3-2>
- Castro-Kemp, S., & Mahmud, A. (2021). School Closures and Returning to School: Views of Parents of Children with Disabilities in England During the Covid-19 Pandemic. *Frontiers in Education* [online], 6 [cit. 2021629]. <https://doi.org/10.3389/educ.2021.666574>
- Chapel, H., Columna, L., Lytle, R., & Bailey, J. (2013). Parental Expectations About Adapted Physical Education Services. *The Journal of Special Education*, 47(3), 186–196. <https://doi.org/10.1177/0022466912447661>
- Columna, L., Cook, A., Foley, J. T., & Bailey, J. (2014). Survey development to assess parental satisfaction with adapted physical education teachers' abilities working with children with autism. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 19(5), 481–493. <https://doi.org/10.1080/17408989.2014.907888>
- Columna, L., Pyfer, J., Senne, T., Velez, L., Bridenthall, N., & Canabal, M. Y. (2008). Parental Expectations of Adapted Physical Educators: A Hispanic Perspective. *Adapted*

- Physical Activity Quarterly*, 25(3), 228–246. <https://doi.org/10.1123/apaq.25.3.228>
- Děti se speciálními potřebami ve školách i školách přibývá | Statistika&My. *Statistika&My | Magazín Českého statistického úřadu* [online]. [cit. 01. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2018/09/18/deti-se-specialnimi-potrebami-ve-skolkach-i-skolach-pribyva>
- Hogan, P. I. (1990). Problem Based Learning and Personnel Preparation in Adapted Physical Education. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 7(3), 205–218. <https://doi.org/10.1123/apaq.7.3.205>
- Huang, S., Sun, T., Zhu, Y., Song, S., Zhang, J., Huang, L., Chen, Q., Peng, G., Zhao, D., Yu, H., & Jing, J. (2021). Impact of the COVID-19 Pandemic on Children with ASD and Their Families: An Online Survey in China. *Psychology Research and Behavior Management, Volume 14*, 289–297. <https://doi.org/10.2147/PRBM.S293426>
- Ješina, O., Kudláček, M., et al. (2011). *Aplikovaná tělesná výchova*. Olomouc: UP v Olomouci. ISBN 978-80-244-2738-6.
- Kudláček, M., Ješina, O., & Štěrbová, D. (2008). Integrace žáků s tělesným postižením v kontextu školní tělesné výchovy. *Speciální pedagogika*, 18, 232–239.
- Lee, J., Haegele, J. A., & Ho Chang, S. (2018). Satisfaction of Parents of Children with Autism Spectrum Disorder Toward Physical Education Teachers. *The Physical Educator*, 74(4), 715–729. <https://doi.org/10.18666/TPE-2017-V74-14-7245>
- Lieberman, L., & Houston-Wilson, C. (2009). *Strategies for inclusion* (2nd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Lindsay, G., & Dockrell, J. E. (2004). Whose Job Is It? *The Journal of Special Education*, 37(4), 225–235. <https://doi.org/10.1177/00224669040370040201>
- McNamara, S. W. T., Colombo-Dougovito, A. M., Weiner, B., & Ahrens, C. (2021). Adapted Physical Educators' Perspectives of Educational Research. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 92(3), 339–351. <https://doi.org/10.1080/02701367.2020.1732858>
- Michalík, J. (2000). *Školská integrace dětí s postižením*. Olomouc: UP v Olomouci.
- Orlic, A., Pejcic, B., Lazarevic, D., & Milanovic, I. (2016). The predictors of students' attitude towards inclusion of children with disabilities in physical education classes. *Fizicka Kultura*, 70(2), 126–134. <https://doi.org/10.5937/fizkul1602126O>
- Řičica, J., Ješina, O., Žabčíková, A., Baloun, L., & Kudláček, M. (2021). Postoje a subjektivně vnímaná míra připravenosti učitelů a škol pro realizaci tělesné výchovy s účastí žáků s tělesným postižením a tělesným znevýhodněním / Attitudes and perceived subjective level of preparedness of teachers and schools for the implementation of inclusive physical education with the participation of pupils with physical disabilities and physical handicaps. *Aplikované pohybové aktivity v teorii a praxi*, 12(1), 46–53.
- Salembier, G., & Furney, K.S. (1997). Facilitating Participation: Parents' Perceptions of Their Involvement in the IEP/Transition Planning Process. *Career Development for Exceptional Individuals* [online]. 20(1), 2942 [cit. 2021 1]. 7288. <https://doi.org/10.1177/088572889702000103>
- Sandri, P. (2014). Integration and inclusion in Italy. Towards a special pedagogy for inclusion. *Alter* [online]. 2014, 8(2), 92104 [cit. 2020111]. <https://doi.org/10.1016/j.alter.2014.02.004>
- Sayers, L. K., Cowden, J. E., & Sherrill, C. (2002). Parents' Perceptions of Motor Interventions for Infants and Toddlers with Down Syndrome. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 19(2), 199–219. <https://doi.org/10.1123/apaq.19.2.199>
- Setia, M. (2016). Methodology series module 3: Cross-sectional studies. *Indian Journal of Dermatology*, 61(3), 261. <https://doi.org/10.4103/0019-5154.182410>
- Shields, N., & Synnot, A. (2016). Perceived barriers and facilitators to participation in physical activity for children with disability: a qualitative study. *BMC Pediatrics*, 16(1), 9. <https://doi.org/10.1186/s12887-016-0544-7>
- Slowik, J. (2016). *Speciální pedagogika*. 2. vyd. Praha: Grada.
- Stoner, J. B., & Angell, M. E. (2006). Parent Perspectives on Role Engagement. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 21(3), 177–189. <https://doi.org/10.1177/10883576060210030601>
- Tant, M., & Watelain, E. (2016). Forty years later, a systematic literature review on inclusion in physical education (1975–2015): A teacher perspective. *Educational Research Review*, 19, 1–17. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2016.04.002>
- Toseeb, U., Asbury, K., Code, A., Fox, L., & Deniz, E. (2020). Supporting Families with Children with Special Educational Needs and Disabilities During COVID-19. *PsyArXiv*. April 21. DOI:10.31234/osf.io/tm69k.
- Vyháška č. 27/2016. Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.
- Wedell, K. (2008). Inclusion: Confusion about inclusion: patching up or system change? *British Journal of Special Education*, 35(3), 127–135. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8578.2008.00386.x>
- Ytterhus, B., Wendelborg, C., & Lundebj, H. (2008). Managing turning points and transitions in childhood and parenthood – insights from families with disabled children in Norway. *Disability & Society*, 23(6), 625–636. <https://doi.org/10.1080/09687590802328535>
- Zákon č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2019-10-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#cast1>

Doporučení pohybové aktivity u dětí a adolescentů s onkologickým onemocněním

Overview of recommended physical activity for children and adolescent with oncology diagnosis

Lucie Šlégrová, Tomáš Vyhlídal

ABSTRAKT

Studie se zabývá problematikou pohybových aktivit v oblasti dětské onkologie. Cílem bylo zjistit současná doporučení pohybové aktivity u dětí a adolescentů s onkologickým onemocněním. Dílčím cílem bylo porovnat studie z hlediska věku a typu onkologického onemocnění. Práce vychází z relevantních studií, které byly vybrány z vědecké databáze PubMed na základě předem stanovených klíčových slov. Z celkových 122 studií publikovaných v letech 2015–2021 kritéria stanovená kritéria splnilo 18 studií. Z výsledků je patrné, že doporučení pohybové aktivity u dětí a adolescentů během onkologické léčby a po jejím dokončení je nedostatečné.

Klíčová slova: pohybová aktivita; onkologické onemocnění; PubMed; děti a adolescenti

ABSTRACT

The study deals with the issue of physical activity in connection with infant cancer. The aim of the thesis was to overview of recommended physical activity for children and adolescent with oncology diagnosis. Partial aim was to compare studies in light of age and type of oncology disease. The study gets on from relevant studies in the academic database PubMed based on key words stanovated ahead. From the total 122 studies publicated during years 2015–2021, only 18 fulfilled all the criteria. From the outcomes of studies emerges the absence of overview of physical activity in the age group children and adolecent during treatment and also after cure.

Key words: physical activity; oncology disease; PubMed; children and adolescent

ÚVOD

Pravidelná pohybová aktivita s sebou nese benefity, a to jak pro zdravé jedince, tak i pro osoby s onkologickým onemocněním. Pohybově aktivní lidé mají své funkční schopnosti na vyšší úrovni po celý život, oproti osobám se sedavým způsobem života (Zvonař, Korvas, & Nykodým, 2010). Dle Národní zprávy o pohybové aktivitě českých dětí a mládeže (Gába et al., 2018) má realizace dostatečného množství středně až vysoce zatěžujících pohybové aktivity u dětské a dospívající populace pozitivní vliv na fyzické, duševní a sociální zdraví. Hendl a Dobrý (2011) uvádějí, že existuje dostatek důkazů o pozitivním vlivu pohybové aktivity mládeže na aerobní zdatnost, snížení krevního tlaku, zvýšení tělesné zdatnosti obézních dětí, což vede ke snížení jejich tělesné hmotnosti. Pohybová aktivita také podporuje tělesný vývoj v průběhu dospívání a má pozitivní vliv na kognitivní funkce a studijní prospěch.

Dětské nádory považujeme za vzácná onemocnění – vzhledem k incidenci onemocnění, která je v řádu

jednotek na 100 tisíc osob za rok. V České republice je ročně diagnostikováno přibližně 400 nových případů onkologických onemocnění u dětí. Léčba dětských onkologických pacientů je centralizována ve dvou specializovaných centrech. Jedno z center se nachází v Praze pod názvem Klinika dětské hematologie a onkologie Fakultní nemocnice v Motole, druhým je Klinika dětské onkologie Fakultní nemocnice Brno (Czech Childhood Cancer Information System, 2021). Dětské onkologické onemocnění je velmi vážné, mohou se objevit pozdní následky léčby (Kowaluk, Woźniewski, & Malicka, 2019). Jednou z cest, jak předcházet těmto následkům léčby, může být právě pohybová aktivita (Kowaluk & Woźniewski, 2020). Na základě těchto poznatků bylo hlavním cílem práce získat aktuální přehled doporučení pohybových aktivit získaných z výzkumných studií, které se zaměřovaly na tuto oblast během a po ukončení onkologické léčby. Dílčím cílem bylo porovnat studie z hlediska věku a typu onkologického onemocnění.

METODIKA PRÁCE

Práce se zabývala studiemi, které byly publikovány v letech 2015–2021 v databázi PubMed, která je provozována United States National Library of Medicine a National Institutes of Health. PubMed je volně přístupné rozhraní k databázi MEDLINE (National Library of Medicine), obsahuje citace a většinou i abstrakty biomedicínských odborných článků převážně v anglickém jazyce. Výzkumné šetření databáze proběhlo v dubnu 2021. Pro vyhledání byla použita možnost pokročilého (advance) vyhledání, při které byla využita možnost MeSh neboli Medical Subject Heading – předmětové heslo pro zadání klíčových slov. Dalším kritériem vyhledávání byla nutnost volného přístupu k fulltextu studie. Vyhledávána byla kombinace těchto čtyř klíčových slov: child (osoba ve věku 6–12 let), adolescent (osoby ve věku 13–18 let), exercise (fyzická aktivita, která je obvykle vykonávána pravidelně a za účelem zlepšování či zachování fyzické zdatnosti nebo zdraví) a neoplasm (novotvar, nádor).

Dále byly vyhledávané studie děleny na „relevantní studie“, „nerrelevantní studie“ a „potencionálně relevantní studie“. K potencionálně relevantním studiím byly řazeny studie s pouhou částí definovaných kritérií, u kterých bylo potřeba analyzovat fulltext studie.

VÝSLEDKY

Při zadání klíčových slov „child“ nebo „adolescent“ a „exercise“ a „neoplasm“ bylo nalezeno celkem 231 studií. Kritériem vydání během roku 2015 až 2021 splňovalo 122 studií. Na základě finální analýzy bylo nalezeno pouze 18 studií splňujících zadaná kritéria, jejich přehled je uveden v tabulce č. 1. Typ onkologického onemocnění rozlišovalo pouze devět z nich. Z toho čtyři studie byly zaměřeny na akutní lymfoblastickou leukémii, tři studie na nádor mozku, jedna na osteosarkom v oblasti kolene a jedna na Hodgkinův lymfom. Zbýlých devět studií bližší typ onkologického onemocnění nespécifikovalo. Bližší věkovou specifikací se zabývalo 9 studií.

Tabulka 1 Přehled výsledných studií

Název studie	Autoři	Rok vydání	Typ onkologického onemocnění	Participanti	Výsledek studie	Doporučení
Using qualitative and co-design methods to inform the development of an intervention to support and improve physical activity in childhood cancer survivors: a study protocol for BEing Active after ChildhOod caNcer (BEACON)	Brown, M. C., Araújo-Soares, V., Skinner, R., Glaser, A. W., Sarwar, N., Saxton, J. M., Montague, K., Hall, J., Burns, O., & Sharp, L.	2020	Nespecifikováno	Probandi mladší 18 let po vyléčení z onkologického onemocnění.	Výsledek studie nepřinesl přehled pohybových intervencí. Další zkoumání tréninkového plánu pro tuto skupinu je nutné.	Žádné
Effects of a physical activity program from diagnosis on cardiorespiratory fitness in children with cancer: a national non-randomized controlled trial	Nielsen, M., Christensen, J. F., Frandsen, T. L., Thorsteinsson, T., Andersen, L. B., Christensen, K. B., Wehner, P. S., Hasle, H., Adamsen, L. Ø., Schmiegelow, K., & Larsen, H. B.	2020	Nespecifikováno	120 probandů ve věku 6–18 let.	Výsledkem studie byla prokázána bezpečnost a vhodnost pohybové aktivity u dětí během onkologické léčby.	Žádné, pouze prokázání bezpečnosti
Peak Oxygen Uptake and Exercise Capacity of Children Undergoing Leukemia Treatment	Kowaluk, A., & Woźniewski, M.	2020	Akutní lymfoblastická leukémie	21 probandů ve věku 7–13 let.	Výsledek studie prokázal snížený vrchol kyslíkové absorpce. Proto je důležité nastavit správnou zátěž přizpůsobenou aktuálnímu stavu jedince. Nedostatek pohybu během léčby může vést ke sklonu k neaktivitě a k predispozici objevení se další nemoci v dospělém věku.	Individualizovat zátěž

Does Daily Physical Activity Level Determine the Physical Efficiency of Children After Treatment of Leukemia?	Malicka, I., Kowaluk, A., & Woźniewski, M.	2020	Akutní lymfoblastická leukémie	34 probandů.	Výsledek studie ukázal, že úroveň denní fyzické aktivity a čas strávený před obrazovkou je spojen s rozvojem motorických schopností, které ovlivňují fyzickou zdatnost dětí léčených z leukémie. Programy podporující každodenní pohybovou aktivitu pod dozorem by měli být zapojovány bez ohledu na dobu, která proběhla od ukončení léčby. Programy by měly být zaměřeny na zlepšení fyzické kondice.	Program pro zlepšení kondice
Cognitive Performance, Aerobic Fitness, Motor Proficiency and Brain Function among Children Newly Diagnosed with Craniopharyngioma	Conklin, H. M., Ness, K. K., Ashford, J. M., Scoggins, M. A., Ogg, R. J., Han, Y., ... & Merchant, T. E.	2020	Nádor na mozku	104 probandů.	Výsledkem studie bylo zjištění, že děti s kraniofaryngiome mají výrazně sníženou aerobní zdatnost, motoriku a pracovní paměť.	Žádné
Physical Activity and Quality of Life of Healthy Children and Patients with Hematological Cancers	Kowaluk, A., Woźniewski, M., & Malicka, I.	2019	Nespecifikováno	30 probandů podstupujících léčbu, 28 probandů po onkologické léčbě a 30 zdravých probandů ve věku 11–15 let.	Studie prokázala, že rakovina a její léčba významně snižuje úroveň fyzické aktivity u dětí. U dětí procházejících léčbou byla výrazně nižší úroveň fyzické aktivity ve srovnání s dětmi, které již léčbou prošly, a zdravými dětmi. Dokončení léčby rakoviny mělo za následek zvýšenou fyzickou aktivitu a kvalitu života.	Žádné
Critically appraised paper: A 6-month experiential training program with coaching is effective in reducing fatigue and promoting physical activity among children with cancer [synopsis]	Grimshaw, S. L	2019	Nespecifikováno	70 probandů ve věku 9–18 let.	Výsledek studie prokázal, že zkušenostní tréninkový program pod vedením studentů ošetřovatelství byl účinný při snižování únavy a zvyšování fyzické aktivity u dětí s rakovinou.	Žádné
Repairing the brain with physical exercise: Cortical thickness and brain volume increases in long-term pediatric brain tumor survivors in response to a structured exercise intervention	Szulc-Lerch, K. U., Timmons, B. W., Bouffet, E., Laughlin, S., de Medeiros, C. B., Skocic, J., ... & Mabbott, D. J.	2018	Nádor mozku	28 probandů.	Výsledky studie potvrdily, že pohybový trénink u dětí s nádorem na mozku léčeným radiačním zářením má pozitivní vliv na strukturu mozku. Pohybový trénink by měl být začleněn do rozvoje neuro-rehabilitační péče pro pacienty s nádorem na mozku, ale také pro populaci se získaným poraněním mozku.	Začlenění pohybového tréninku

Physical Activity, the Childhood Cancer Symptom Cluster-Leukemia, and Cognitive Function: A Longitudinal Mediation Analysis	Hooke, M. C., Rodgers, C., Taylor, O., Koerner, K. M., Mitby, P., Moore, I., ... & Pan, W.	2018	Leukémie	327 probandů ve věku 3–18 let procházejících léčbou leukémie.	Výsledek studie prokázal, že více pohybové aktivity snižuje nahromadění symptomů.	Žádné
Repairing the brain with physical exercise: Cortical thickness and brain volume increases in long-term pediatric brain tumor survivors in response to a structured exercise intervention	Szulc-Lerch, K. U., Timmons, B. W., Bouffet, E., Laughlin, S., de Medeiros, C. B., Skocic, J., ... & Mabbott, D. J.	2018	Nádor na mozku	28 probandů průměrně ve věku 11,5 roku, kteří byli léčeni lebeční radiací nádoru mozku.	Výsledek studie prokázal, že tréninkový program u dětí s nádorem na mozku léčeným radiací má prospěšný účinek pro strukturu mozku.	Žádné
Functional outcome after surgery in patients with bone sarcoma around the knee; results from a long-term prospective	van Egmond-van Dam, J. C., Bekkering, W. P., Bramer, J. A., Beishuizen, A., Fiocco, M., & Dijkstra, P. S.	2017	Osteosarkom v oblasti kolene	44 probandů.	Výsledkem studie bylo nenalezení žádného posunu u probandů.	Žádné
Objectively measured versus self-reported physical activity in children and adolescents with cancer	Götte, M., Seidel, C. C., Kesting, S. V., Rosenbaum, D., & Boos, J.	2017	Nespecifikováno	28 probandů.	V závěru studie je uvedena důležitost hlídání a zajištění bezpečných podmínek pro cvičení během léčby. Pohybové intervence by měly zapojovat metody sebereflexe výše pohybové aktivity, intenzity a celkového tělesného vědomí.	Zapojení sebereflexe výše pohybové aktivity, intenzity a celkového tělesného vědomí
Restrictions for Mononephric Survivors of Childhood Cancer: A Report From the Children's Oncology Group	Okada, M., Hockenberry, M. J., Koh, C. J., Meeske, K. A., Rangan, K. E., Rodgers, C., ... & Freyer, D. R.	2016	Nespecifikováno	Probandi s jednou ledvinou.	Výsledkem studie je, že běžné sporty a aktivity jsou neobyčejně prospěšné pro snížení ledvinových potíží.	Žádné
Development of an Individualized Yoga Intervention to Address Fatigue in Hospitalized Children Undergoing Intensive Chemotherapy	Diorio, C., Celis Ekstrand, A., Hesser, T., O'Sullivan, C., Lee, M., Schechter, T., & Sung, L.	2016	Nespecifikováno	Bliže nespecifikováno.	Vytvoření jóga programu, který bude bezpečný, flexibilní z pohledu prostředí, adaptibilní, ale hlavně pro děti zajímavý.	Vytvořit bezpečný jóga program
Physical exercise training interventions for children and young adults during and after treatment for childhood cancer	Braam, K. I., van der Torre, P., Takken, T., Veening, M. A., van Dulmen-den Broeder, E., & Kaspers, G. J.	2016	Nespecifikováno	171 probandů.	Studie prokázala pozitivní efekt pohybové intervence u dětí s onkologickou diagnózou, jestliže trvá déle než čtyři týdny. Výsledky ukázaly zlepšení u skupiny účastníci se pohybových programů v oblastech kardiopulmonální zdatnosti, tělesného složení, flexibility a svalové síly. Avšak ze studie nevyplývají informace o nejlepším načasování pohybové intervence jak během léčby, tak po léčbě.	Žádné

Physical activity and cardiovascular risk factors in childhood cancer survivors	Slater, M. E., Ross, J. A., Kelly, A. S., Dengel, D. R., Hodges, J. S., Sinaiko, A. R., ... & Steinberger, J.	2015	Nespecifikováno	319 probandů vyléčených z rakoviny a 208 sourozenců ve věku 9–18 let.	Z výsledků studie vyplývá, že více pohybové aktivity jak u dětí vyléčených z rakoviny, tak u sourozenců vede ke zlepšení kardiovaskulárního profilu a ke snížení tukové hmoty. Je doporučeno zvýšit pohybovou aktivitu u dětí vyléčených z rakoviny, aby se tak předešlo riziku vzniku kardiovaskulárního onemocnění.	Zvýšení pohybové aktivity u dětí vyléčených z onkologického onemocnění
Exercise and Fatigue in Adolescent and Young Adult Survivors of Hodgkin Lymphoma: A Report from the Children's Oncology Group	Macpherson, C. F., Hooke, M. C., Friedman, D. L., Campbell, K., Withycombe, J., Schwartz, C. L., ... & Meza, J.	2015	Hodgkinův lymfom	Adolescenti a mladí dospělí.	Výsledkem studie bylo zjištění, že množství cvičení na konci terapie předpovídá množství cvičení ve 12 a 36 měsíci po ukončení terapie. Adolescenti a mladí dospělí vyléčení z Hodgkinova lymfomu tak přidávají důkaz o důležitosti podpory cvičení již v průběhu terapie, a ne až po přechodu do péče o doléčené pacienty.	Cvičení již v průběhu terapie
Physical activity and cardiovascular risk factors in childhood cancer survivors	Slater, M. E., Ross, J. A., Kelly, A. S., Dengel, D. R., Hodges, J. S., Sinaiko, A. R., ... & Steinberger, J.	2015	Akutní lymfoblastická leukémie	109 probandů ve věku 4–18 let	Studie potvrdila, že intervence pohybové aktivity a nutriční konzultace by měly být zahájeny co nejdříve, a to vzhledem k negativním následkům léčby, mezi které patří nižší kostní hustota, nadváha a tělesné složení, což ovlivňuje kvalitu života.	Pohybová aktivita a nutriční konzultace co nejdříve po léčbě

DISKUSE

Cílem práce bylo vytvořit přehled doporučení získaných z výzkumných studií zaměřených na pohybovou aktivitu dětí a adolescentů během a po ukončení onkologické léčby. Z výsledků výzkumu vyplývá, že pohybová aktivita u dětí během onkologické léčby a po jejím ukončení je vhodná, avšak je nutné přihlížet k fyzické zdatnosti, která je vlivem nemoci omezená. Žádná ze studií ovšem neuvádí přesné doporučení intenzity zatížení, délky trvání a druhu pohybové aktivity, a to jak z hlediska věku, tak i z hlediska typu onkologického onemocnění.

Díky pohybové aktivitě dochází u cílové skupiny ke zlepšení v oblastech kardiorespirační zdatnosti, tělesného složení, flexibility a svalové síly. Naopak nedostatek pohybu především během léčby může vést ke sklonu k pohybové inaktivitě a k predispozici výskytu nežádoucích následků léčby. Fyzická zdatnost je omezena léčbou, a proto by programy měly být za-

měřeny na zlepšení fyzické kondice a měly by obsahovat podporující každodenní pohybovou aktivitu pod dohledem odborníka, a to bez ohledu na dobu, která od léčby uběhla. Doporučení pohybové aktivity záleží také na mnoha faktorech, mezi které řadíme např. aktuální stav jedince a předchozí pohybové návyky. Proto je nutné pohybová doporučení individualizovat. Velmi důležitá je také včasnost zařazení pohybové aktivity a nutriční konzultace.

V rámci neuro-rehabilitační péče je např. u nádoru mozku pohybový program přímo doporučen. Tento program má kupříkladu u dětí léčených radiací prospěšný účinek pro strukturu mozku. Ze studie zabývající se dalším typem onkologického onemocnění – Hodgkinovým lymfomem – vyplývá zjištění o důležitosti podpory cvičení, a to již v samotném průběhu terapie. Stejně doporučení platí i pro diagnózu akutní lymfoblastické leukémie. Pohybová aktivita by vzhledem k velkému dopadu léčby měla být zahájena co nejdříve. Důležitým faktorem pohybových intervencí

je zajištění bezpečných podmínek během cvičení. Výsledek práce poukazuje na nezbytnost dalších výzkumných šetření se stanovením konkrétnějších doporučení pro jednotlivé věkové skupiny a typy onkologického onemocnění. Za limit práce lze považovat realizaci výzkumného šetření v jedné medicínské databázi a stanovení podmínky přístupu k plným textům studií.

ZÁVĚR

Z výsledků studie vyplývá, že pohybová aktivita u dětí během onkologické léčby a po jejím ukončení je vhodná, avšak je nutné přihlížet k fyzické zdatnosti omezené vlivem nemoci. Žádná ze studií ovšem neuvádí přesná doporučení intenzity zatížení, délky trvání a druhu pohybové aktivity, a to jak z hlediska věku, tak ani z hlediska typu onkologického onemocnění.

REFERENČNÍ SEZNAM

- Braam, K. I., van der Torre, P., Takken, T., Veening, M. A., van Dulmen-den Broeder, E., & Kaspers, G. J. (2016). Physical exercise training interventions for children and young adults during and after treatment for childhood cancer. *The Cochrane database of systematic reviews*, 3(3), CD008796. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD008796.pub3>
- Brown, M. C., Araújo-Soares, V., Skinner, R., Glaser, A. W., Sarwar, N., Saxton, J. M., Montague, K., Hall, J., Burns, O., & Sharp, L. (2020). Using qualitative and co-design methods to inform the development of an intervention to support and improve physical activity in childhood cancer survivors: a study protocol for BEing Active after Childhood caNcer (BEACON). *BMJ open*, 10(12), e041073. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2020-041073>
- Conklin, H. M., Ness, K. K., Ashford, J. M., Scoggins, M. A., Ogg, R. J., Han, Y., Li, Y., Bradley, J. A., Boop, F. A., & Merchant, T. E. (2019). Cognitive Performance, Aerobic Fitness, Motor Proficiency, and Brain Function Among Children Newly Diagnosed With Craniopharyngioma. *Journal of the International Neuropsychological Society: JINS*, 25(4), 413–425. <https://doi.org/10.1017/S1355617718001170>
- Diorio, C., Celis Ekstrand, A., Hesser, T., O'Sullivan, C., Lee, M., Schechter, T., & Sung, L. (2016). Development of an Individualized Yoga Intervention to Address Fatigue in Hospitalized Children Undergoing Intensive Chemotherapy. *Integrative cancer therapies*, 15(3), 279–284. <https://doi.org/10.1177/1534735416630806>
- Gába, A., Baďura, P., Dygrýn, J., Hamřík, Z., Jakubec, A., Kudláček, M., ... & Suchomel, A. (2018). *Národní zpráva o pohybové aktivitě českých dětí a mládeže*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta tělesné kultury.
- Götte, M., Seidel, C. C., Kesting, S. V., Rosenbaum, D., & Boos, J. (2017). Objectively measured versus self-reported physical activity in children and adolescents with cancer. *PloS one*, 12(2), e0172216. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0172216>
- HealthyChildren.Org (2020). *American Academy of Pediatrics Urges Physical Activity Prescriptions at Doctor Visits*. Získáno 31. 5. 2021 z: <https://www.healthychildren.org/English/news/Pages/Physical-Activity-Assessment-and-Counseling.aspx>
- Hendl, J., & Dobrý, L. (2011). *Zdravotní benefity pohybových aktivit: monitorování, intervence, evaluace*. Karolinum.
- Hooke, M. C., Rodgers, C., Taylor, O., Koerner, K. M., Mitty, P., Moore, I., Scheurer, M. E., Hockenberry, M. J., & Pan, W. (2018). Physical Activity, the Childhood Cancer Symptom Cluster-Leukemia, and Cognitive Function: A Longitudinal Mediation Analysis. *Cancer nursing*, 41(6), 434–440. <https://doi.org/10.1097/NCC.0000000000000634>
- Kowaluk, A., & Woźniewski, M. (2020). Peak Oxygen Uptake and Exercise Capacity of Children Undergoing Leukemia Treatment. *International journal of environmental research and public health*, 17(23), 8732. <https://doi.org/10.3390/ijerph17238732>
- Kowaluk, A., Woźniewski, M., & Malicka, I. (2019). Physical Activity and Quality of Life of Healthy Children and Patients with Hematological Cancers. *International journal of environmental research and public health*, 16(15), 2776. <https://doi.org/10.3390/ijerph16152776>
- Lippi, G., Schena, F., & Guidi, G. C. (2006). Health benefits of physical activity [4]. *Cmaj*, 175(7), 776. <https://doi.org/10.1503/cmaj.1060094>
- Slater, M. E., Ross, J. A., Kelly, A. S., Dengel, D. R., Hodges, J. S., Sinaiko, A. R., Moran, A., Lee, J., Perkins, J. L., Chow, L. S., Baker, K. S., & Steinberger, J. (2015). Physical activity and cardiovascular risk factors in childhood cancer survivors. *Pediatric blood & cancer*, 62(2), 305–310. <https://doi.org/10.1002/pbc.25276>
- Szulc-Lerch, K. U., Timmons, B. W., Bouffet, E., Laughlin, S., de Medeiros, C. B., Skocic, J., Lerch, J. P., & Mabbott, D. J. (2018). Repairing the brain with physical exercise: Cortical thickness and brain volume increases in long-term pediatric brain tumor survivors in response to a structured exercise intervention. *NeuroImage. Clinical*, 18, 972–985. <https://doi.org/10.1016/j.nicl.2018.02.021>
- Van Egmond-van Dam, J. C., Bekkering, W. P., Bramer, J., Beishuizen, A., Fiocco, M., & Dijkstra, P. (2017). Functional outcome after surgery in patients with bone sarcoma around the knee; results from a long-term prospective study. *Journal of surgical oncology*, 115(8), 1028–1032. <https://doi.org/10.1002/jso.24618>
- Zvonař, M., Korvas, P., Nykodým, J., Bieberlová, L., Bernaciková, M., Duvač, I., ... & Zemková, E. (2010). *Pohybové a zdravotní aspekty v kinantropologickém výzkumu*. Brno: Masarykova Univerzita.

Pokyny autorům recenzované sekce

Publikační styl

Standard časopisu **Aplikované pohybové aktivity v teorii a praxi** je založen na publikačním stylu Americké psychologické asociace – *Publication Manual of the American Psychological Association*, 6th edition, 2008 (viz www.apastyle.org). Hlavním jazykem časopisu je **čeština**. Název článku, abstrakt a klíčová slova jsou publikovány také v angličtině.

Formátování textu

Soubor příspěvku musí být ve formátu souboru Microsoft Word (.doc nebo .docx). Text má jednoduché řádkování, je zarovnaný do bloku, používá dvanáctibodový font Times New Roman a všechny ilustrace, obrázky a tabulky jsou umístěny v samostatných souborech s vyznačením jejich umístění v textu. Maximální povolená délka příspěvku je 15 stran celkem (včetně obrázků, tabulek a případných příloh).

Abstrakt a klíčová slova

Doporučená délka abstraktu je 400 slov a nesmí přesáhnout 500 slov. Autoři musí uvést 3 až 10 klíčových slov.

Struktura příspěvku

Výzkumný článek musí být strukturován následujícím způsobem: ÚVOD, METODIKA, VÝSLEDKY, DISKUZE, ZÁVĚRY, REFERENČNÍ SEZNAM. Doporučená struktura teoreticky orientovaného článku: ÚVOD, CÍLE PŘÍSPĚVKU, VÝSLEDKY, DISKUZE, ZÁVĚRY, REFERENČNÍ SEZNAM. Názvy kapitol musí být napsány velkými písmeny a zarovnaný doleva.

Tabulky a obrázky

Tabulky a obrázky musí být zaslány v samostatných (zdrojových) souborech ve formátech .xls, .jpg, .tif apod. V textu bude uvedeno umístění každé tabulky a obrázku a jejich identifikace. Identifikace je zarovnaná doleva a sestává z popisku (např.: Tabulka 1, Obrázek 1) a názvu tabulky nebo obrázku pokračujícím na stejném řádku.

Referenční seznam

Reference jsou umístěny na konci příspěvku v abecedním pořadí a musí být v souladu s APA publikačním stylem (viz příklady). Pro reference nelze nikdy použít poznámky pod čarou. Pečlivě překontrolujte reference, abyste se ujistili, že jsou správně a zařazeny pouze v případě, že jsou citovány v textu. Kde je to možné, musí být uvedena URL adresa odkazující na referenci.

Příklady

NEPERIODIKA (knihy, závěrečné zprávy, monografie, brožury)

Autor, A. A., & Autor, B. B. (rok). *Název práce*. Místo: Vydavatel.

Např.:

Kudláček, M., & Ješina, O. (2008). *Integrace žáků s tělesným postižením do školní tělesné výchovy*. Olomouc: Univerzita Palackého.

ČÁST NEPERIODIKA (kapitoly knih, sborníky)

Autor, A. A. (rok). Název kapitoly. In A. Editor & B. Editor (Eds.), *Název knihy* (pp. strany). Místo: Vydavatel.

Např.:

Válková, H. (2008). Integrace v evropském kontextu. In M. Kudláček & T. Vyskočil (Eds.), *Integrace - jiná cesta II* (pp. 83–113). Olomouc: Univerzita Palackého.

PERIODIKA (články v časopisech)

Autor, A. A., Autor, B. B., & Autor, C. C. (rok). Název článku. *Název periodika, ročník(číslo)*, strany.

Např.:

Janečka, Z., Štěrbová, D., & Kudláček, M. (2008). Psychomotorický vývoj a vývoj motorických kompetencí kongenitálně nevidomých dětí do 36 měsíců věku. *Tělesná kultura*, 31(1), 20–29.